

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja

Druk nr 3744

Warszawa, 24 kwietnia 2015 r.

Pan
Radosław Sikorski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Pawła Suskiego.

(-) Krzysztof Brejza; (-) Jarosław Charłampowicz; (-) Grażyna Ciemiński; (-) Piotr Cieśliński; (-) Marian Cycoń; (-) Barbara Czaplicka; (-) Andrzej Czerwiński; (-) Ewa Drozd; (-) Zenon Durka; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Tomasz Głogowski; (-) Rafał Grupiński; (-) Andrzej Halicki; (-) Bożena Henczyca; (-) Marek Hok; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Tadeusz Jarmuziewicz; (-) Bożena Kamińska; (-) Krystyna Kłosin; (-) Magdalena Kochan; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Roman Jacek Kosecki; (-) Ligia Krajewska; (-) Przemysław Krysztofiak; (-) Robert Maciaszek; (-) Katarzyna Matusik-Lipiec; (-) Izabela Katarzyna Mrzygłocka; (-) Dorota Niedziela; (-) Marzena Okła-Drewnowicz; (-) Janina Okrągły; (-) Konstanty Oświęcimski; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Agnieszka Pomaska; (-) Beata Rusinowska; (-) Dorota Rutkowska; (-) Bożena Sławiak; (-) Katarzyna Stachowicz; (-) Paweł Suski; (-) Michał Szczerba; (-) Irena Tomaszak-Zesiuk; (-) Jacek Tomczak; (-) Cezary Tomczyk; (-) Robert Wardzała; (-) Mariusz Witczak.

Ustawa
z dnia
zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2013 r., poz. 856), wprowadza się następujące zmiany:

1). w art. 4:

a). uchyla się pkt 9,

b). pkt 20 otrzymuje brzmienie:

„20). zwierzętach wykorzystywanych do celów specjalnych” – rozumie się przez to zwierzęta, których profesjonalna tresura oraz używanie odbywa się na podstawie odrębnych przepisów, regulujących szczegółowe zasady działania jednostek Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej i innych formacji podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, Służby Więziennej, służb kontroli celnej, ratownictwa oraz regulujących zasady szkolenia i wykorzystania psów – przewodników osób ociemniałych;”

c). uchyla się pkt 25,

d). w pkt 25 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 26, 27, 28, 29 i 30

w brzmieniu:

„26) psie rasowym – rozumie się przez to psa o odpowiednim dla rasy fenotypie oraz posiadającego co najmniej pięciopokoleniowy rodowód, który określa genotyp psa, zarejestrowany w Fédération Cynologique Internationale (FCI) lub Alianz Canine Worldwide (ACW);”

„27) kocie rasowym – rozumie się przez to kota o odpowiednim dla rasy fenotypie oraz posiadającego co najmniej czteropokoleniowy rodowód, który określa genotyp kota, zarejestrowanym w World Cat Federation (WCF), Fédération Internationale Féline (FIFe), The International Cat Association (TICA) lub Felinefederation Europe (FFE);”

„28) kocie wolnobytującym – rozumie się przez to kota bytującego w środowisku człowieka, będącego stałym elementem ekosystemu, żyjącego niezależnie od człowieka lub przy jego wsparciu, urodzonego na wolności;”

„29) oznakowaniu – rozumie się przez to oznaczenie psa lub kota w sposób trwały urządzeniem elektronicznym (mikrochipem) zawierającym odnośnik do danych znajdujących się w centralnym rejestrze zwierząt oznakowanych;”

„30) kojcu – rozumie się przez to budowlę znajdującą się poza pomieszczeniem mieszkalnym, uniemożliwiającą wydostanie się zwierzęcia poza teren prywatny, posiadająca utwardzone podłoże, co najmniej częściowo zadaszoną z dostępem światła dziennego”.

2). w art. 6 ust. 2 zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień, a w szczególności:”

a). pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) utrzymywanie zwierząt w niewłaściwych warunkach bytowania, w tym utrzymywanie ich w stanie rażącego zaniedbania lub niechlujstwa, bądź w pomieszczeniach albo klatkach uniemożliwiających im zachowanie naturalnej pozycji lub realizację naturalnych zachowań zwierzęcia”;

b). pkt 18 otrzymuje brzmienie:

„18) transport żywych ryb lub ich przetrzymywanie bez dostatecznej ilości wody umożliwiającej oddychanie”

c) w ust. 2 w pkt 19 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 20, 21 i 22 w brzmieniu:

„20) utrzymywanie zwierzęcia bez pomieszczenia chroniącego go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi;”

„21) zaniechanie podjęcia lub kontynuowania leczenia zwierzęcia, w przypadku stanu lub choroby, które powodują ból lub cierpienie lub prowadzą, albo mogą prowadzić do jego śmierci;”

„22) montowanie na elementach budynków urządzeń mogących powodować zranienie lub okaleczenie ptaków, w szczególności kolców lub drutów”.

3). w art. 7:

a). ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zwierzę traktowane w sposób określony w art. 6 ust. 2 może być czasowo odebrane właścicielowi lub opiekunowi na podstawie decyzji wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwego ze względu na miejsce pobytu zwierzęcia i przekazane:

1) schronisku dla zwierząt bezdomnych lub organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, jeżeli jest to zwierzę domowe lub laboratoryjne, lub

2) gospodarstwu rolnemu wskazanemu przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) lub organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, jeżeli jest to zwierzę gospodarskie, lub

3) ogrodowi zoologicznemu, organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt lub schronisku dla zwierząt bezdomnych, jeżeli jest to zwierzę wykorzystywane do celów rozrywkowych, widowiskowych, filmowych, sportowych lub utrzymywane w ogrodach zoologicznych”.

b) ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Decyzja, o której mowa w ust. 1, podejmowana jest z urzędu lub na wniosek po uzyskaniu informacji od Policji, straży gminnej, lekarza weterynarii lub upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”,

c) ust. 1c otrzymuje brzmienie:

„1c. W przypadku braku zgody, o której mowa w ust. 1b, lub wystąpienia innych okoliczności uniemożliwiających przekazanie zwierzęcia podmiotom, o których mowa w ust.1, zwierzę może zostać przekazane innej osobie prawnej lub jednostce organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej albo osobie fizycznej, która zapewni mu właściwą opiekę”.

d) ust. 2a otrzymuje brzmienie:

„2a. Od decyzji, o której mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia odwołania do samorządowego kolegium odwoławczego w terminie 7 dni od daty doręczenia decyzji. Samorządowe kolegium odwoławcze rozpoznaje odwołanie w terminie 7 dni”.

e) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3 a. W przypadku wskazanym w ustępie 3, na żądanie upoważnionego przedstawiciela organizacji społecznej, policja lub straż gminna zapewnia asystę przy odbiorze zwierzęcia. Policji, straży gminnej lub przedstawicielowi organizacji społecznej w asyście policji lub straży gminnej, przysługuje prawo wejścia na teren prywatnej posesji bez zgody lub pomimo sprzeciwu jej właściciela”.

f). ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Do należności z tytułu kosztów określonych w ust. 4 stosuje się przepisy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Koszty utrzymania zwierzęcia do czasu egzekucji należności pieniężnych od dotychczasowego właściciela lub opiekuna pokrywa gmina.”

4). W art. 9 uchyla się ust.1;

5). Art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„art.9 ust.2. Jediną formą ograniczenia ruchu zwierzęcia domowego na terenie prywatnym jest kojec.”

6). po ust. 2 dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Zwierzę domowe utrzymywane w kojcu musi mieć zapewniony dostęp do pokarmu i wody pitnej oraz budy lub pomieszczenia chroniącego przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi.”

7). Uchyla się art. 10

8) w art. 10a:

a). w ust. 1:

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) sprzedaży zwierząt domowych na targowiskach, targach i giełdach;”,

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) sprzedaży psów i kotów poza miejscami ich chowu lub hodowli.”,

b). ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zakaz, o którym mowa w ust. 2, nie dotyczy hodowli psów rasowych lub kotów rasowych”;

9). Po art. 10 b dodaje się art. 10 c w brzmieniu:

„10c. 1. Zabrania się uczestnictwa w wystawach kynologicznych psów poddanych zabiegowi przycinania uszu lub ogona (kopiowania).

2. Odpowiedzialności z tytułu naruszenia zakazu, o którym mowa w ust.1, podlega właściciel lub opiekun psa.

3. Zakaz, o którym mowa w ust.1 obowiązuje niezależnie od miejsca urodzenia psa oraz od daty wykonania zabiegu przycinania uszu lub ogona (kopiowania)”.

10). w art. 11:

a). ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zapewnianie opieki bezdomnym zwierzętom oraz ich wyłapywanie należy do zadań własnych gmin i odbywa się wyłącznie na podstawie uchwały rady gminy, podejmowanej raz na dwa lata, o której mowa w art. 11a.”,

b). ust.3 otrzymuje brzmienie:

„3. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą zapewniać bezdomnym zwierzętom opiekę lub prowadzić schroniska dla zwierząt, w porozumieniu z właściwymi organami samorządu terytorialnego”.

11). w art. 11a:

a). w ust. 2 - zdanie wstępne otrzymuje brzmienie:

„Program, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:”,

- pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) zapewnienie bezdomnym zwierzętom miejsca w schronisku dla zwierząt wraz ze wskazaniem minimalnej stawki dziennej przeznaczonej na utrzymanie zwierzęcia w schronisku”

- pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) opiekę nad wolnobytującymi kotami, w tym ich dokarmianie oraz sterylizację albo kastrację, po których następuje powrót do naturalnego środowiska;

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) wyłapywanie bezdomnych zwierząt”;

- pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt wyłapanych na terenie gminy”;

- pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) zapewnienie miejsca w gospodarstwie rolnym dla zwierząt gospodarskich”;

- pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) zapewnienie całodobowej opieki weterynaryjnej w przypadkach zdarzeń losowych w tym drogowych z udziałem zwierząt domowych, gospodarskich lub dzikich, w których odnoszą one obrażenia”

- po pkt 8 stawia się średnik i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) plan oznakowania psów w gminie.”

b). ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Program, o którym mowa w ust. 1, może obejmować plan oznakowania kotów w gminie”

c). ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 2 pkt. 3-6, może zostać powierzona podmiotowi prowadzącemu schronisko dla zwierząt lub organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt”.

d). ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Projekt programu, o którym mowa w ust. 1, wójt (burmistrz, prezydent miasta) najpóźniej do dnia 1 stycznia przekazuje do zaopiniowania:

1. właściwemu powiatowemu lekarzowi weterynarii;
2. organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, działającym na obszarze gminy, powiatu lub województwa;
3. dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich, działających na obszarze gminy, powiatu lub województwa”.
4. właściwemu regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska;”

e). ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Podmioty, o których mowa w ust. 7, w terminie 21 dni od dnia otrzymania projektu programu, o którym mowa w ust. 1, wydają opinie o projekcie. Opinia powiatowego lekarza weterynarii jest wiążąca. Niewydane opinii w tym terminie uznaje się za akceptację przesłanego programu”.

f). po ust. 8 dodaje się ust. 9 i 10 w brzmieniu:

„9. Gmina informuje właściwego powiatowego lekarza weterynarii, raz w roku, nie później niż do 31. grudnia, o:

1. podmiotach, z którymi podpisane są umowy na wyłapywanie i pobyt w schronisku dla zwierząt, gospodarstwie rolnym oraz o organizacjach społecznych, o których mowa w ust. 4;
2. liczbie zwierząt wyłapanych i miejscach, do których zostały przekazane;
3. liczbie zwierząt przekazanych do adopcji, padłych i uśpionych;
4. liczbie zwierząt, biorących udział w zdarzeniach losowych, w tym drogowych, w których odniosły one obrażenia, poddanych opiece weterynaryjnej”.

„10. Powiatowy lekarz weterynarii, do dnia 31. stycznia każdego roku, przekazuje za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska, informację, o której mowa w ust.9 pkt.4, w zakresie zwierząt należących do gatunków dziko występujących, objętych ochroną gatunkową, na podstawie przepisów o ochronie przyrody;”

12). Po art. 11a dodaje się art.11b w brzmieniu:

„11b. 1. Wykonując program, o którym mowa w art.11 ust.1, gmina ma obowiązek:

1. zawarcia odrębnych umów na wyłapywanie bezdomnych zwierząt oraz na ich utrzymywanie w schronisku;
  2. wyłapania każdego zgłoszonego bezdomnego zwierzęcia;
  3. prowadzenia ewidencji zwierząt wyłapanych na terenie gminy obejmującej w szczególności: nr mikrochipa zwierzęcia, jego fotografię, inne dane służące identyfikacji zwierzęcia takie jak wiek, płeć, maść, wielkość, datę wyłapania zwierzęcia, datę umieszczenia zwierzęcia w schronisku, datę adopcji wraz z kserokopią dokumentacji adopcyjnej, datę zgonu zwierzęcia wraz z kserokopią zaświadczenia lekarskiego o zgonie zwierzęcia;
  4. uiszczania stawki dziennej za utrzymywanie zwierząt w schronisku;
  5. oznakowania psa lub kota w ciągu doby po jego wyłapaniu;
  6. sterylizację lub kastrację psa lub kota w ciągu 3 dni po odbytej kwarantannie, a jeżeli stan zdrowia zwierzęcia na to nie pozwala – niezwłocznie po ustąpieniu tych przyczyn;
  7. kontrolę warunków bytowych zwierząt w schronisku oraz weryfikację dokumentacji znajdującej się w schronisku z ewidencją, o której mowa w pkt 2, co najmniej raz na kwartał.
2. Organem odpowiedzialnym za wykonanie obowiązku o którym mowa w ust.1 jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta.

13). Po art. 11b dodaje się rozdział 2a, któremu nadaje się tytuł:
„Rozdział 2a. Oznakowanie”

- 14). W rozdziale 2a dodaje się art. 11c i 11d w brzmieniu:
- „Art.11c. 1. Psy na obszarze całego kraju podlegają obowiązkowemu oznakowaniu.
2. Oznakowania psa dokonują lekarze weterynarii lub osoba, która posiada tytuł technika weterynarii świadczący usługi weterynaryjne w ramach działalności zakładu leczniczego dla zwierząt.
3. Psy poddane oznakowaniu podlegają wpisowi do rejestru prowadzonego przez lekarzy weterynarii, o którym mowa w art. 11d. Po przeprowadzeniu oznakowania posiadaczowi psa wydaje się zaświadczenie lub dokonuje się wpisu w dokumencie identyfikacyjnym zwierzęcia.
4. Koszty oznakowania, o którym mowa w ust.1 ponosi posiadacz psa.
- Art.11d. 1. Tworzy się centralny rejestr zwierząt oznakowanych, o których mowa w art. 11c ust. 3.

2. Lekarz weterynarii, o którym mowa w art.11c ust.2 , przekazuje do rejestru, o którym mowa w ust.1 informację o oznakowaniu zwierzęcia zawierającą następujące dane:

- 1) imię i nazwisko, kod pocztowy i miejsce zamieszkania posiadacza zwierząt;
- 2) gatunek, rasę i płęć zwierzęcia;
- 3) numer mikroczipa;
- 4) datę implantacji mikroczipa;
- 5) miejsce implantacji mikroczipa.

3. Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna prowadzi centralny rejestr zwierząt oznakowanych jako składową centralnego rejestru wydanych paszportów, o którym mowa w art. 24 ust.3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213 poz.1342 ze zm.)

4. Centralny rejestr zwierząt oznakowanych jest udostępniany organom Inspekcji Weterynaryjnej, organom samorządu gminnego, Policji, straży gminnej lub upoważnionemu przedstawicielowi organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt w celu realizacji zadań, o których mowa w niniejszej ustawie.

5. 1) Koszty związane z:

- a) administrowaniem i utrzymywaniem serwerów,
- b) przygotowywaniem i aktualizowaniem oprogramowania komputerowego oraz materiałów pomocniczych, związanych z korzystaniem z tego oprogramowania - są pokrywane z opłat pobieranych od posiadaczy zwierząt za oznakowanie oraz z opłat pobieranych za udostępnianie danych, z rejestru, o którym mowa w art. 11d.

2) Koszty związane z bieżącą eksploatacją systemów informatycznych są pokrywane z budżetu Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej.

6. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi w drodze rozporządzenia:

- a). sposób prowadzenia rejestru , o którym mowa w art. 11d, zakres gromadzonych i udostępnianych informacji, tryb wprowadzania danych i nieodpłatnego oraz odpłatnego udostępniania danych poszczególnym osobom fizycznym i prawnym, z wyłączeniem podmiotów, o których mowa w art. 11d ust.4,
- b). wysokość opłaty ponoszonej przez posiadacza zwierzęcia za oznakowanie zwierzęcia,
- c). wysokość opłaty za udostępnienie danych z rejestru, o którym mowa w art. 11d,

d). wysokość wynagrodzenia dla lekarza weterynarii za oznakowanie zwierzęcia oraz za wprowadzenie danych o zwierzęciu do rejestru.”

15). po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, że podmiot utrzymujący zwierzęta gospodarskie narusza przepisy dotyczące dobrostanu zwierząt gospodarskich, stosuje odpowiednio środki zaradcze określone w art. 54 rozporządzeniu (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regułami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt.

2. Decyzjom o zastosowaniu środków zaradczych, o których mowa w ust.1 powiatowy lekarz weterynarii nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.”

16). art. 15 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„15. 1. Warunki występów, treningów i tresury oraz metody postępowania ze zwierzętami wykorzystywanymi do celów widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych nie mogą zagrażać ich życiu lub zdrowiu.

17). w art. 17:

a). ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Do tresury i wykorzystania dla celów filmowych mogą być wykorzystywane tylko zwierzęta urodzone i wychowane w niewoli i tylko takie, którym mogą być zapewnione warunki egzystencji stosowne do potrzeb danego gatunku. Zabronione jest wykorzystywanie w celach widowiskowych zwierząt dzikich lub należących do gatunków zwierząt dzikich, urodzonych w niewoli.

b). uchyla się ust. 2 i 4;

c). ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zabrania się działalności menażerii objazdowych, a także organizowania i prowadzenia występów cyrkowych z udziałem zwierząt oraz podobnych widowisk lub pokazów, związanych z wykorzystywaniem zwierząt w celach rozrywkowych”.

d). uchyla się ust.7

e). ust. 8 otrzymuje brzmienie:

„8. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury określi, w drodze rozporządzenia, minimalne warunki utrzymywania

poszczególnych gatunków zwierząt wykorzystywanych do celów widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych, mając na względzie zapewnienie im właściwej opieki”

18). art.18 ust.1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zwierzęta wykorzystywane do celów widowiskowych, filmowych, sportowych i specjalnych mogą być przetrzymywane, hodowane i prezentowane jedynie w stadninach lub w miejscach przeznaczonych dla zwierząt wykorzystywanych do celów specjalnych, pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej”.

19). art. 25 otrzymuje brzmienie:

„Art 25. Prowadzący pojazd mechaniczny, który potrącił zwierzę, obowiązany jest, do zapewnienia mu stosownej pomocy lub zawiadomienia jednej ze służb, o których mowa w art. 33 ust.3”.

20). art. 33a ust.3 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„pkt 2) wyłapanie psa i dostarczenie go właścicielowi, a jeżeli ustalenie tej osoby nie jest możliwe dostarczenie do schroniska dla zwierząt organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt; wyłapanie i dostarczenie psa odbywa się na koszt właściciela”.

21). w art. 35:

a). ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto zabija, uśmierca zwierzę, dokonuje uboju zwierzęcia z naruszeniem przepisów art. 6 ust.1, art. 33 lub art. 34 ust.1-4, albo narusza zakaz określony w art. 16 lub art. 17 ust.5 podlega karze pozbawienia wolności do lat 3”

b). ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust.1 lub 1a działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”

c). ust. 3a otrzymuje brzmienie:

„3a. W razie skazania za przestępstwo określone w ust. 1 lub 1a sąd może orzec, a w razie skazania za przestępstwo określone w ust. 2 sąd orzeka tytułem środka karnego zakaz posiadania zwierząt od roku do lat 10. Sąd może orzec zakaz posiadania zwierząt na zawsze, w razie skazania na karę pozbawienia wolności za przestępstwo określone w ust. 2. Zakaz orzeka się w latach.”

22) w art. 37:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kto narusza nakazy albo zakazy określone w art. 9 ust. 2 i 3, art. 10a ust. 1-3, art. 10 c ust. 1, art. 11 ust. 3, art. 11 b ust. 1, art. 12 ust. 1-6, art. 13 ust. 1, art. 14, art. 15 ust. 1-5, art. 17 ust. 1, 17 ust. 3, 17. ust. 6, art. 18, art. 22 ust. 1, art. 22a, art. 25 lub art. 27 podlega karze aresztu lub grzywny.

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W razie popełnienia wykroczenia, o którym mowa w ust. 1, można orzec nawiązkę w wysokości od 250 zł do 5.000 zł na cel związany z ochroną zwierząt.”

c). po ust. 4 dodaje się ust. 5 i 6 w brzmieniu:

„5. W razie skazania za wykroczenie określone w ust. 1 sąd może orzec tytułem środka karnego przepadek zwierzęcia, jeżeli sprawca jest jego właścicielem lub opiekunem”.

„6. W razie skazania za wykroczenie określone w ust. 1 sąd może orzec tytułem środka karnego zakaz posiadania zwierząt od roku do lat 10; zakaz orzeka się w latach”.

23). uchyla art. 37a

24). po art. 37e dodaje się art. 37f w brzmieniu:

„Art.37f W sprawach o wykroczenia, określonych w art. 37, 37b, 37d, 37e, organizacja społeczna, której statutowym celem jest ochrona zwierząt może samodzielnie wnieść wnioski o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy.

25). po art. 37f dodaje się art. 37g w brzmieniu:

„Art.37g. Kto nie stosuje się do orzeczonego przez sąd zakazu posiadania zwierząt, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.”

26). w art. 38:

a). ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„ 1. Sąd przekazuje zawiadomienie o wydanym prawomocnym orzeczeniu o przepadku zwierzęcia na rzecz organizacji społecznej biorącej udział w postępowaniu lub innej organizacji, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt.”

b). po ust.1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przekazanie zwierzęcia, o którym mowa w ust. 1 następuje za zgodą organizacji, której zwierzę ma zostać przekazane”.

c). w ust.8 dodaje się zdanie drugie w brzmieniu:

„Koszty utrzymania zwierzęcia do czasu egzekucji należności pieniężnych od skazanego pokrywa jednostka samorządu terytorialnego”.

27) W art. 39 dodaje się ust.2 w brzmieniu:

„2. W przypadkach, o których mowa w ust.1, organizacja społeczna, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt wykonuje prawa pokrzywdzonego, jeżeli złoży oświadczenie. Ograniczenie liczby organizacji społecznych wykonujących prawa pokrzywdzonego jest możliwe wyłącznie wtedy, kiedy jest to konieczne dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania:”

28) po art. 39 dodaje się art. 39a w brzmieniu:

„Art. 39a. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą wszcząć postępowanie lub wziąć udział w charakterze strony w toczącym się postępowaniu karnym, cywilnym, administracyjnym lub sądowno-administracyjnym, jeżeli zachodzi potrzeba ochrony zwierząt”.

Art. 2. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1). w art. 1:

a). pkt 1 lit. j otrzymuje brzmienie:

„j) prowadzenia schronisk dla zwierząt bezdomnych,”,

b). pkt 1 po lit. p dodaje się lit. r w brzmieniu:

„r) wyłapywania zwierząt bezdomnych lub prowadzenia miejsc przetrzymywania bezdomnych psów ”

2). w art. 2 w pkt 44 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 45-47 w brzmieniu:

„45) schronisko dla zwierząt bezdomnych - to każde miejsce przeznaczone do utrzymywania zwierząt bezdomnych, niezależnie od nadanej nazwy, wyłapanych w ramach zadania o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt, , z wyłączeniem miejsc przetrzymywania bezdomnych psów;

46) miejsce przetrzymywania psów bezdomnych – miejsce przeznaczone do utrzymywania nie więcej niż 10 psów bezpośrednio po ich wyłapaniu przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące liczony od dnia ich wyłapania;

47) zwierzę bezdomne – rozumie się przez to zwierzę bezdomne, o którym mowa w przepisach o ochronie zwierząt.”

3). w art. 4 ust. 2 wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Art. 4. 2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, w zakresie spełniania wymagań weterynaryjnych jest obowiązany zapewniać wymagania lokalizacyjne, zdrowotne, higieniczne, sanitarne, dobrostanowe, organizacyjne, techniczne lub technologiczne, zabezpieczające przed zagrożeniem epizootycznym, epidemicznym lub zapewniające właściwą jakość produktów, obejmujące w szczególności wymagania dotyczące:”

4). w art. 5:

a). ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 5. 1. Podjęcie działalności nadzorowanej, o której mowa:

1) w art. 1 pkt 1 lit. a, c-f, h, i, j, l, jest dozwolone po stwierdzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia, w drodze decyzji, spełniania wymagań weterynaryjnych określonych dla prowadzenia danego rodzaju działalności;

2) w art. 1 pkt 1 lit. b, g, k, n, p, r, jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu, w formie pisemnej, zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii właściwemu ze względu na przewidywane miejsce jej prowadzenia.”

a). w ust. 3 po pkt 3 dodaje się pkt 4 i 5 w brzmieniu:

„4) zezwolenia na prowadzenie schroniska dla zwierząt bezdomnych wydanego na podstawie przepisów o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

5) numer z Krajowego Rejestru Sądowego albo Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, jeżeli został nadany.”.

b). ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Powiatowy lekarz weterynarii, po przeprowadzeniu kontroli, wydaje decyzję:

1) stwierdzającą spełnianie wymagań weterynaryjnych, jeżeli wymagania określone dla danego rodzaju działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, c-f, h, i, j, l, są spełnione;

2) odmawiającą stwierdzenia spełniania wymagań weterynaryjnych, jeżeli wymagania określone dla danego rodzaju działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, c-f, h, i, j, l, nie są spełnione.”

c). ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 4 pkt 1, powiatowy lekarz weterynarii:

1) stwierdza spełnianie wymagań weterynaryjnych przez poszczególne obiekty budowlane lub miejsca, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, lub osoby wykonujące określone czynności w ramach tej działalności, jeżeli stwierdzenie takie jest wymagane;

2) nadaje weterynaryjny numer identyfikacyjny:

a) podmiotowi lub

b) poszczególnym obiektom budowlanym lub miejscom, w których ma być prowadzona działalność nadzorowana, lub osobom wykonującym określone czynności w ramach tej działalności w przypadku, o którym mowa w pkt 1.

3) określa maksymalną liczbę zwierząt poszczególnych gatunków, które mogą być utrzymywane w schronisku dla zwierząt bezdomnych.

d). ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. Powiatowy lekarz weterynarii po otrzymaniu zgłoszenia zamiaru prowadzenia przez podmiot działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. b, g, k, p, r, wydaje decyzję o nadaniu temu podmiotowi weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego. Art. 6 ust. pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) podmioty, które uzyskały decyzję, określoną w art. 5 ust. 4 pkt 1, z wyłączeniem podmiotów prowadzących schroniska dla zwierząt bezdomnych”;

5). art. 7 otrzymuje brzmienie:

„Art. 7. Podmiot prowadzący działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n, p, r, informuje, w formie pisemnej, powiatowego lekarza weterynarii o zaprzestaniu prowadzenia określonego rodzaju działalności nadzorowanej, a także o każdej zmianie stanu prawnego lub faktycznego związanego z prowadzeniem tej działalności, w zakresie dotyczącym wymagań weterynaryjnych, w terminie do 7 dni od dnia zaistnienia takiego zdarzenia.”

6). w art. 8 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 8. 1. Powiatowy lekarz weterynarii w przypadku stwierdzenia, że przy prowadzeniu działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-n, p, r, są naruszone wymagania weterynaryjne określone dla tej działalności, w zależności od zagrożenia stwarzanego dla zdrowia publicznego lub zdrowia zwierząt, wydaje decyzję:

1) nakazującą usunięcie uchybień w określonym terminie lub

2) nakazującą wstrzymanie działalności do czasu usunięcia uchybień, lub

3) zakazującą umieszczania na rynku lub handlu określonymi zwierzętami będącymi przedmiotem działalności albo zakazującą produkcji, umieszczania na rynku lub handlu określonymi produktami wytwarzanymi przy prowadzeniu tej działalności lub

4) zakazującą przyjmowania nowych zwierząt bezdomnych do schroniska dla zwierząt bezdomnych lub miejsc przetrzymywania wyłapanych bezdomnych psów i kotów, do czasu usunięcia uchybień, lub

5) ograniczającą lub zakazującą wprowadzania do obrotu, przywozu lub wywozu zwierząt.”

7). w art. 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Powiatowy lekarz weterynarii powiadamia o wydaniu decyzji zakazującej prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a, d-f, h, i, j, l, p za pośrednictwem wojewódzkiego lekarza weterynarii, Głównego Lekarza Weterynarii oraz organ, który wydał zezwolenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 4.”

8). po art. 9 dodaje się art. 9a w brzmieniu:

„9a. 1. Powiatowy lekarz weterynarii wydaje decyzję zakazującą prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, o-r, jeżeli podmiot prowadzi działalność nadzorowaną bez stwierdzenia spełniania wymagań weterynaryjnych albo prowadzi taką działalność bez zgłoszenia zamiaru jej rozpoczęcia.

2. Podmiot, któremu wydano decyzję zakazującą prowadzenia działalności na podstawie art. 9 albo art. 9a, może ponownie wystąpić z wnioskiem o wydanie w takim samym zakresie decyzji, o której mowa w art. 5 ust. 4 albo ust. 9, nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji zakazującej prowadzenia działalności nadzorowanej.

3. Zakaz prowadzenia działalności nadzorowanej dotyczy obszaru powiatu, na którym działalność taka była prowadzona.”

9). W art. 10:

a). ust. 1 pkt 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„1) dla prowadzenia poszczególnych rodzajów działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-n, p, r w tym może określić:”

b). ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego nadawanego podmiotom prowadzącym działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, o, p, r, mając na względzie zapewnienie właściwego sprawowania nadzoru nad prowadzeniem danego rodzaju działalności.”

c). ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić, w drodze rozporządzenia:

1) dodatkowe wymagania, jakie powinien spełniać wniosek o stwierdzenie spełniania wymagań weterynaryjnych lub zgłoszenie zamiaru prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n, p, r oraz w art. 4 ust. 3,

2) szczegółowy sposób dokonywania zgłoszenia zamiaru zaprzestania prowadzenia działalności nadzorowanej, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n, p, r oraz w art. 4 ust. 3

- mając na względzie zapewnienie prawidłowego sprawowania przez powiatowego lekarza weterynarii nadzoru nad prowadzeniem danego rodzaju działalności nadzorowanej.

10). W art. 11 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„Art. 11. 1. Powiatowy lekarz weterynarii prowadzi rejestr podmiotów prowadzących działalność nadzorowaną, o której mowa w art. 1 pkt 1 lit. a-l, n, p, r oraz w art. 4 ust. 3, na obszarze jego właściwości.

11). W art. 11 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Powiatowy lekarz weterynarii przekazuje organowi, który wydał zezwolenie, o którym mowa w art. 5 ust. 3 pkt 4 dane zawarte w rejestrze dotyczące schroniska dla zwierząt bezdomnych, a także informacje o każdej zmianie stanu faktycznego lub prawnego ujawnionego w tym rejestrze”

12). Po art. 12a dodaje się rozdział 2a o tytule:

„Podmioty uprawnione do tworzenia lub prowadzenia schronisk dla zwierząt bezdomnych oraz miejsc przetrzymywania psów bezdomnych”

13). W rozdziale 2 a dodaje się art. 12b i 12c w brzmieniu:

„12 b. 1. Schroniska dla zwierząt mogą być tworzone lub prowadzone wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego bądź ich jednostki organizacyjne lub organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, posiadające status organizacji pożytku publicznego.

2. W celu tworzenia lub prowadzenia schronisk dla zwierząt jednostki samorządu terytorialnego bądź ich jednostki organizacyjne mogą zawierać umowy jedynie z organizacjami społecznymi, o których mowa w ust. 1.

12 c. 1. Miejsca przetrzymywania psów bezdomnych mogą być tworzone lub prowadzone wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego bądź ich jednostki organizacyjne.

2. Jednostkom, o których mowa w ust. 1 zabrania się zawierania umów z innymi podmiotami w celu tworzenia lub prowadzenia miejsc przetrzymywania wyłapanych bezdomnych psów”.

Art. 3. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz.U.z 2013,poz.1226), wprowadza się następujące zmiany:

w art. 9 pkt 2 otrzymuje brzmienie: „zakaz - poza polowaniami i odłowami, płoszenia, chwytania, przetrzymywania, ranienia i zabijania zwierzyny”

Art. 4. W ustawie z dnia 13 września 1996r o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013, poz. 1399) , wprowadza się następujące zmiany:

art. 7 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Wyłapywania bezdomnych zwierząt”

Art. 5. W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627) wprowadza się następujące zmiany:

1). w art. 5 pkt 11 wykreśla się podpunkt a).;

2). art. 73 ust 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zakazy, o których mowa w ust.1 pkt.1 i 2, nie dotyczą ogrodów zoologicznych i placówek naukowych prowadzących badania na zwierzętami, a zakazy, o których mowa w ust. 1 pkt 1 nie dotyczą ośrodków rehabilitacji zwierząt.”

3). po art. 128 a dodaje się art.128b w brzmieniu:

„128b. Kto zabija dziko występujące zwierzę kręgowce, lub znęca się nad nim w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, podlega odpowiedzialności karnej przewidzianej w tej ustawie”.

Art. 6. 1. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność nadzorowaną określoną w art. 1 pkt 1 lit. r ustawy wymienionej w art. 2, której prowadzenie zgodnie z dotychczasowymi przepisami nie wymagało zgłoszenia zamiaru jej podjęcia do powiatowego lekarza weterynarii, tracą prawo do jej prowadzenia, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie dokonają zgłoszenia zgodnie z jej przepisami.

2. Podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie prowadzenia schronisk dla zwierząt bezdomnych, której prowadzenie zgodnie z dotychczasowymi przepisami nie wymagało stwierdzenia spełniania warunków weterynaryjnych, a zgodnie z przepisami ustawy wymaga takiego stwierdzenia, tracą prawo do prowadzenia tej działalności, jeżeli w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy nie złożą, zgodnie z przepisami ustawy, wniosku o dokonanie takiego

stwierdzenia, na podstawie którego zostaną zatwierdzone decyzją powiatowego lekarza weterynarii, jako podmioty prowadzące schronisko dla zwierząt bezdomnych.

3. Z zastrzeżeniem ust. 4, podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie prowadzenia schronisk dla zwierząt bezdomnych, obowiązane są dostosować swoją działalność do przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu nadanym ustawą w terminie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie ww. przepisów wykonawczych.

4. Minister właściwy do spraw rolnictwa może określić w drodze rozporządzenia, dla podmiotów prowadzących w dniu wejścia w życie ustawy działalność w zakresie prowadzenia schronisk dla zwierząt bezdomnych, dłuższy termin do dostosowania się do nowych wymogów dotyczących infrastruktury określonych w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu nadanym ustawą, mając na względzie zapewnienie ww. podmiotom czasu koniecznego do dostosowania się do nowych wymogów.

5. Termin, o którym mowa w ust. 4 nie może być dłuższy niż 48 miesięcy od dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu nadanym ustawą

6. Wydając decyzję, o której mowa w ust. 2, powiatowy lekarz weterynarii jednocześnie wygasza decyzję o nadaniu weterynaryjnego numeru identyfikacyjnego.

Art. 7. Do postępowań w sprawie prowadzenia schronisk dla zwierząt, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe. Art. 3 ust. 2 i 3 stosuje się.

Art. 8. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy wymienionej w art. 2 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy wymienionej w art. 2, w brzmieniu nadanym ustawą.

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z zastrzeżeniem art. 9, art.11c i art.11d

Art. 10. Art. 9 ust. 2 i 3 ustawy oraz art. 11c i art.11d, o których mowa w art. 1, wchodzi w życie z dniem 01. stycznia 2017 r., art. 17 ust. 1 i 5 ustawy, o których mowa w art. 1 wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej regulacji jest m.in. wzmocnienie ochrony prawnej zwierząt oraz poprawa ich szeroko rozumianego dobrostanu. Ponadto wprowadzenie kontroli wydatkowania przez jednostki samorządu terytorialnego środków finansowych przeznaczonych na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami, w szczególności pod względem ich celowości i ostatecznego przeznaczenia.

Zmiany w ustawie o ochronie zwierząt obejmują m.in.:

1. wprowadzenie obowiązku oznakowania psów i utworzenia centralnego rejestru;
2. rozszerzenie katalogu czynów uznanych za znęcanie się nad zwierzętami;
3. doprecyzowanie obowiązków straży gminnej oraz policji w przypadku konieczności interwencyjnego odbioru zwierzęcia;
4. doprecyzowanie obowiązków gminy w zakresie pokrywania kosztów zapewnienia tymczasowej opieki zwierząt odebranych interwencyjnie;
5. wprowadzenie zakazu utrzymywania psów na łańcuchach;
6. wprowadzenie określenia psa rasowego oraz kota rasowego w celu wyeliminowania istnienia pseudohodowli;
7. doprecyzowanie obowiązków gmin dotyczących realizacji programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt;
8. wprowadzenie zakazu wykorzystywania zwierząt w cyrkach;
9. podwyższenie kar za zabicie zwierzęcia lub znęcanie się nad nim;
10. wprowadzenie sankcji za naruszenie zakazu posiadania zwierząt oraz wprowadzenie możliwości dożywotniego zakazu posiadania zwierząt w przypadku skazania sprawcy za zabicie zwierzęcia lub znęcanie się nad nim ze szczególnym okrucieństwem;
11. wzmocnienie uprawnień organizacji społecznych w inicjowaniu i przystępowaniu do postępowań sądowych.

Głównym celem projektowanej nowelizacji jest uszczelnienie systemu finansowania odławiania i opieki nad bezdomnymi zwierzętami przez samorządy.

Obecnie na ten cel co roku przeznaczają się ponad 100 mln. zł. Ustawa o ochronie zwierząt, nakładając na samorządy to zadanie własne, nie precyzuje wystarczająco obowiązków gmin we wspomnianym zakresie, brak konkretnego wyszczególnienia tych obowiązków powoduje, że większość gmin nie realizuje tego zadania właściwie. Doprowadza to do sytuacji, że w polskich schroniskach ginie co czwarty pies, a 80%

środków przeznaczonych na opiekę nad bezdomnymi zwierzętami otrzymują firmy wyłapujące, nie sprawując w rzeczywistości żadnej opieki. Cała procedura opieki jest nieefektywna i nie podlega żadnej kontroli ze strony płatników za usługi – czyli samorządów. Poza wymiernymi stratami finansowymi i nieefektywnym rozdysponowywaniem środków (1/3 pieniędzy wydawana jest bez wystarczającej kontroli) na uwagę zasługuje również aspekt humanitarny. Tysiące zwierząt znika po ich odłowieniu. Aż 50% gmin nie nadzoruje w żaden sposób losu zwierząt i zasadności wydatkowanych środków.

Nieprawidłowości systemu opieki nad bezdomnymi zwierzętami zostały stwierdzone w szeregu kontroli przeprowadzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli i opisane w raporcie NIK „Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt”, w czerwcu 2013 roku.

W podsumowaniu wyników kontroli NIK stwierdza m.in.:

„Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie wykonywanie przez gminy i schroniska ustawowych zadań dotyczących ochrony zwierząt. Gminy nie zapewniały właściwej opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz nieskutecznie zapobiegały ich bezdomności, zaś schroniska nie zapewniły przebywającym tam zwierzętom właściwych warunków bytowania.

Ponad 1/3 środków publicznych przeznaczonych na ochronę zwierząt wydatkowano z naruszeniem prawa albo niegospodarnie.

Negatywną ocenę działalności skontrolowanych gmin uzasadniają w szczególności:

- niepodejmowanie skutecznych działań w celu ograniczenia populacji bezdomnych zwierząt, a nawet brak takich działań (w 50 % skontrolowanych gmin),
- nieprzestrzeganie zakazu odławiania bezdomnych zwierząt bez zapewnienia im miejsc w schroniskach (61 %) oraz zlecanie takiej czynności podmiotom, które nie posiadały wymaganych zezwoleń (67 %) albo też bez podjęcia stosownej uchwały przez rady gminy (40%),
- wydatkowanie nielegalnie, albo niegospodarnie 1.653,7 tys. zł (36% środków z budżetów 18 gmin) na rzecz podmiotów, które nie posiadały wymaganych zezwoleń oraz nie zapewniły standardu usług dotyczących opieki nad zwierzętami,
- brak kontroli wykorzystania środków publicznych i sprawowania opieki nad zwierzętami w schroniskach i w innych miejscach ich przetrzymywania (50 %),

Wejście w życie znowelizowanej ustawy o ochronie zwierząt nie przyczyniło się w znaczący sposób do rozwiązania problemu bezdomnych zwierząt. Wprawdzie 16 rad skontrolowanych gmin uchwaliło programy opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, to jednak tylko pięć programów spełniało wszystkie wymogi określone w art. 11a znowelizowanej ustawy. W znacznej części gmin postanowienia tych programów dotyczące opieki nad bezdomnymi zwierzętami nie były realizowane.

W szczególności gminy (67% skontrolowanych) nie przestrzegały zakazu odławiania bezdomnych zwierząt bez zapewnienia im miejsc w schroniskach (art. 11 ust. 3 uoz).

Najwyższa Izba Kontroli oceniła negatywnie działalność schronisk dla zwierząt i podmiotów zajmujących się wyłapywaniem bezdomnych zwierząt. Negatywną ocenę uzasadniały skala i rozmiary nieprawidłowości, które w szczególności polegały na:

- niezapewnieniu w 12 z 14 (w 86%) skontrolowanych schronisk i przytulisk właściwych warunków pobytu i wyżywienia zwierząt – głównie z powodu przepełnienia schronisk i innych miejsc przetrzymywania zwierząt.
- nieprowadzeniu lub nierzetelnym prowadzeniu w 12 podmiotach (w 63%) ewidencji zwierząt, a także braku ich oznakowania,
- nieefektywnym wykorzystaniu środków publicznych – bez zapewnienia odpowiednich, zgodnych z wymogami prawa (w tym umów zawartych z gminami) warunków bytowania zwierząt,
- prowadzeniu przez 12 z 14 podmiotów działalności w zakresie wyłapywania bezdomnych zwierząt, bez wymaganych zezwoleń wójtów gmin.

Nieodpowiednie warunki w schroniskach są przyczyną wysokiej śmiertelności przebywających tam zwierząt. Liczba zgonów (także w wyniku eutanazji) jest wciąż wysoka, gdyż dotyczy (przeciętnie) co czwartego zwierzęcia przyjętego do schroniska.

W związku z tak wielką skalą nieprawidłowości stwierdzonych przez Najwyższą Izbę Kontroli niezbędnym staje się uporządkowanie stanu prawnego w zakresie opieki nad zwierzętami bezdomnymi ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru jednostek samorządu terytorialnego i wydatkowanych na ten cel pieniędzy.

Dlatego też projekt zakłada wprowadzenie powszechnego obowiązku oznakowania psów. Obecnie jest to jedynie uprawnienie każdego właściciela.

Brak tego obowiązku uniemożliwia określenie faktycznej skali zjawiska bezdomności w kraju. To samo zwierzę może być kilkakrotnie odławiane i ponownie wypuszczane. Prowadzi to do nadużyć w zakresie wydatkowania pieniędzy publicznych przeznaczonych na realizację programów zapobiegania bezdomności.

Nie ma również możliwości zidentyfikowania zwierząt porzuconych lub poszkodowanych w zdarzeniach drogowych z ich udziałem, skutkuje to dodatkowym obciążeniem dla gmin, które zobowiązane są ustawowo do opieki nad takimi zwierzętami.

W ramach sprawowanego nadzoru przez organy Inspekcji Weterynaryjnej nie jest możliwym dokonanie obiektywnej weryfikacji ilości miejsc dla poszczególnych gatunków zwierząt w schroniskach dla zwierząt, z uwagi na brak dookreślonych norm bytowych dla zwierząt przebywających w schronisku.

Powyższe prowadzi do nadmiernej koncentracji psów i kotów przetrzymywanych przede wszystkim w celach zarobkowych.

Brak dookreślenia pojemności danego schroniska umożliwia zawieranie umów na utrzymywanie zwierząt w schronisku w liczbie większej, niż realne możliwości zapewnienia godnych warunków bytowych zwierzętom. Powyższe implikuje patologie w postaci fikcyjnych transferów zwierząt, fikcyjnych adopcji i ucieczek zwierząt oraz niezasadnych eutanazji.

Obecnie na terenie Polski istnieje kilka niezależnych i niepowiązanych ze sobą baz danych zwierząt poddanych identyfikacji, co w wypadku zaginięcia psa oznakowanego uniemożliwia skuteczne odnalezienie właściciela. Projekt zakłada utworzenie centralnego rejestru zwierząt oznakowanych, który prowadziłyby Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna. Podmiot, który już w obecnym stanie prawnym prowadzi taki rejestr, rejestr psów oznakowanych, w myśl przepisów unijnych dotyczących przemieszczania się zwierząt w strefie Schengen.

W obowiązującej ustawie o ochronie zwierząt znęcanie się nad zwierzętami jest określone dwustopniowo. Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt przez znęcanie się nad zwierzętami należy rozumieć zadawanie albo świadome dopuszczanie do zadawania bólu lub cierpień. Jest to klauzula ogólna. Następnie przepis ten zawiera otwarty katalog uszczegółowionych zachowań, które zostały uznane za znęcanie się nad zwierzętami. W projektowanej regulacji przewiduje się poszerzenie przedmiotowego katalogu o:

- 1) utrzymywanie zwierzęcia bez pomieszczenia chroniącego go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi,
- 2) zaniechanie podjęcia lub kontynuowania leczenia zwierzęcia, w przypadku stanu lub choroby, które powodują ból lub cierpienie lub prowadzą, albo mogą prowadzić do jego śmierci;
- 3) montowanie na elementach budynków urządzeń mogących powodować zranienie lub okaleczenie ptaków, w szczególności kolców lub drutów.

Utrzymywanie zwierzęcia bez pomieszczenia chroniącego go przed zimnem, upałami lub opadami atmosferycznymi, to w obecnym stanie prawnym, zachowania wobec zwierząt, zdefiniowane podwójnie: w art. 6 ust. 2 ustawy o ochronie zwierząt, które stanowią przestępstwo w myśl art. 35 ust. 1a ustawy oraz w art. 9 ustawy, które stanowią wykroczenie w myśl art. 37 ust. 1 ustawy. Prowadzi to do sytuacji, iż te same zachowania np. niezapewnienie odpowiedniego pożywienia i stałego dostępu do wody wyczerpują znamiona czynu zabronionego, w tym przypadku i przestępstwa i wykroczenia. Konieczne jest zatem wyeliminowanie tego dualizmu.

Montowanie drutów, kolców lub innych tego typu urządzeń na budynkach, jest archaicznym i dość powszechnym sposobem odstraszenia i okaleczania ptaków. Są one wyjątkowo niebezpieczne dla zwierząt, powodującym niejednokrotnie „nadziewanie” się na nie ptaków, co skutkuje obrażeniami narządów wewnętrznych i śmiercią ptaków. Obecnie są dostępne dużo bardziej humanitarne odstraszacze wykonane z gumy lub silikonu, które nie powodują ranienia się zwierząt.

W projekcie proponuje się usunięcie art. 10 określającego konieczność uzyskania zezwolenia od burmistrza, wójta lub prezydenta na posiadanie psa rasy uznanej za

agresywną. Przepis ten należy uznać za martwy i uciążliwy, nie wymuszający prewencji przed rzeczywistymi zagrożeniami wynikającymi z faktu posiadania takiego zwierzęcia. Ponadto, statystyki pogryzień nie podają, aby do takich zdarzeń przyczyniały się psy rasowe. A na utrzymywanie, czy posiadanie mieszańca tych ras nie jest wymagane zezwolenie.

Projekt nowelizacji również zakłada doprecyzowanie obowiązków straży gminnej i policji w przypadku, kiedy uprawniony przedstawiciel organizacji społecznej, której statutowym celem działania jest ochrona zwierząt odbiera zwierzę w sytuacji zagrożenia jego życia lub zdrowia. Obowiązek ten polegałby na udzieleniu asysty, szczególnie w przypadku, kiedy właściciel lub opiekun zwierzęcia nie zgadza się na jego odbiór i stawia opór. Praktyka pokazuje, iż przedstawiciele służb niejednokrotnie odmawiają pomocy przedstawicielom organizacji społecznych, jeżeli właściciel lub opiekun zwierzęcia odmawia prawa wejścia na posesję lub dobrowolnego wydania zwierzęcia.

Projekt zakłada także doprecyzowanie obowiązków gmin w przypadku odebrania zwierzęcia, które padło ofiarą znęcania, w zakresie ponoszenia kosztów tymczasowej opieki nad nim. Jak pokazuje praktyka, organy gmin często odmawiają pokrywania kosztów opieki nad zwierzęciem, które ponoszone są z własnych środków organizacji. W konsekwencji doprowadza to do zaniechania odbioru zwierząt przez przedstawicieli organizacji społecznych w przypadkach zagrożenia ich zdrowia lub życia z uwagi na brak środków finansowych na ich utrzymywanie.

Projekt zakłada wprowadzenie zakazu utrzymywania psów na uwięzi w sposób stały. Najczęściej występującą formą uwięzi są łańcuchy. Ustawą z dnia

16 września 2011 r. o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach ograniczono możliwość utrzymywania w sposób stały na uwięzi do 12 godzin dziennie oraz określono długość uwięzi na minimum 3 metry. Naruszenie powyższych norm stanowi wykroczenie. Kontrola przestrzegania przedmiotowych nakazów nastręcza wielu trudności, a łańcuchy nadal pozostają mało humanitarną formą utrzymywania zwierzęcia. Wprowadzenie nakazu budowy kojców w przypadku konieczności ograniczenia swobodnego poruszania się zwierzęcia po terenie prywatnym, poprawi znacznie dobrostan zwierząt domowych.

W projekcie przewiduje się wprowadzenie definicji psa i kota rasowego, jako jedynych zwierząt, które mogą być rozmnażane w celach handlowych.

Zgodnie z projektowanymi definicjami, mają to być zwierzęta o odpowiednim dla rasy fenotypie i posiadające pięciopokoleniowy rodowód – w przypadku psa oraz czteropokoleniowy rodowód – w przypadku kota, zarejestrowanych w wymienionych

w ustawie największych międzynarodowych organizacjach kynologicznych lub felinologicznych. Powyższa regulacja ma na celu wyeliminowanie tzw. pseudohodowli, w których rozmnażanie zwierząt odbywa się poza jakąkolwiek kontrolą, często pomiędzy spokrewnionymi ze sobą osobnikami w pierwszej linii, a zwierzęta utrzymywane są niejednokrotnie w rażących warunkach bytowania. Dodatkowo, na bazie istniejących przepisów powstały dziesiątki stowarzyszeń, które wystawiają quasi rodowody, aby umożliwić swoim członkom masowe rozmnażanie i sprzedaż psów i kotów rasopodobnych. Działalność ta nie ma nic wspólnego z kynologią i jest zwykłym oszustwem.

Jednym z celów projektu jest wprowadzenie zakazu wykorzystywania zwierząt w cyrkach. W cyrkach wykorzystywane są głównie zwierzęta, które w naturze występują jako zwierzęta dzikie. Cyrki nie są w stanie zapewnić zwierzętom warunków adekwatnych do ich potrzeb, m.in. kontaktu ze stadem, możliwości izolacji, kiedy tego potrzebują, pełnowymiarowych wybiegów, stymulacji psychiczno-ruchowej, poczucia bezpieczeństwa, możliwości samodzielnego zdobywania pożywienia przez dzikie zwierzęta i dostosowania diety do indywidualnych potrzeb.

W Polsce istnieje 17 cyrków, które wykorzystują w swoich przedstawieniach zwierzęta. Do największych należą: Cyrk Zalewski, Cyrk Korona, Cyrk Europa, Cyrk Arena, Cyrk Metropol. Ogólną liczbę zwierząt w cyrkach szacuje się na około 250-300 osobników. Przechowywane w nich takie zwierzęta jak: słonie, lwy, tygrysy, wielbłądy, foki, lamy, zebry, krokodyle, fretki, konie, kozy, węże, warany, legwany, psy i byki.

W cyrkach zarówno zwierzęta dzikie, jak i udomowione dotyka szereg schorzeń. Począwszy od zaburzeń psychicznych, po urazy i choroby związane z tresurą i przyjmowaniem nienaturalnych postaw. Bardzo często u wszystkich gatunków obserwuje się stereotypie oraz problemy zdrowotne wywołane patologicznymi postawami i zaburzeniami w motoryce, takie jak stany zapalne stawów i przewlekłe urazy. Nauka sztuczek nie leżących w naturze dzikich zwierząt, wymaga często brutalnych metod tresury, w tym głodzenia. Zazwyczaj ma to miejsce, kiedy zwierzęta są jeszcze młode. Podczas tresury wykorzystywane są haki, elektryczne pałki, łańcuchy i pejczy, które mogą poważnie narażać zdrowie, a czasem nawet życie zwierząt.

Całkowity zakaz wykorzystywania zwierząt w cyrkach obowiązuje w: Grecji, Boliwii, Chinach, Bośni i Hercegowinie, Brazylii i na Cyprze.

Zakaz wykorzystywania zwierząt dzikich wprowadziły: Finlandia, Austria, Szwecja, Chorwacja, Izrael, Peru, Singapur, Holandia, Węgry, Kostaryka, Belgia, Słowenia, Kolumbia, Paragwaj, a w 2015 r. zacznie on obowiązywać w Wielkiej Brytanii.

W Czechach, Danii, Estonii, Finlandii, Australii, USA, Szwajcarii, Kanadzie, Nowej Zelandii, Hiszpanii, Portugalii, Szwecji, Ekwadorze i na Węgrzech wprowadzono częściowe ograniczenia. Ponad 100 miast w Hiszpanii wprowadziło już lokalne zakazy oraz planowane jest wprowadzenie całkowitego zakazu wykorzystywania zwierząt w cyrkach na terenie Katalonii. Podobnie postępują władze w poszczególnych miastach Irlandii, Kanady, Argentyny i Stanów Zjednoczonych.

Projekt przewiduje także zmiany w zakresie sankcji karnych za przestępstwo zabicia zwierzęcia lub znęcania się nad nim. W obecnym stanie prawnym za zabicie, uśmiercenie zwierzęcia lub dokonanie uboju sprzecznego z przepisami ustawy o ochronie zwierząt grozi grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Tej samej karze podlega ten, kto znęca się nad zwierzęciem. Jeżeli sprawca czynu działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Przesłęstwa popełniane na zwierzętach wciąż są bagatelizowane przez organy ścigania i sądy. Jak wynika z danych z Krajowego Rejestru Karnego, sądy wciąż orzekają kary w niskim wymiarze, a najczęściej wymierzaną sankcją jest kara pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania. Celowe jest podkreślenie rangi dobra chronionego prawem, jakim jest życie zwierzęcia i jego wolność od bólu lub cierpienia. Projekt zakłada podwyższenie kary za zabicie zwierzęcia lub znęcanie się nad nim do 3 lat pozbawienia wolności w typie podstawowym oraz od 3 miesięcy do lat 5 w typie kwalifikowanym – ze szczególnym okrucieństwem.

Projekt ponadto przewiduje wzmocnienie roli organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt w inicjowaniu oraz przystępowaniu do wszystkich postępowań, w których zachodzi potrzeba ochrony zwierząt. W obecnym stanie prawnym organizacje społeczne mogą wykonywać prawa pokrzywdzonego w sprawach o przestęstwa, wykroczenia i czyny karalne w sprawach nieletnich określone w ustawie o ochronie zwierząt. Tymczasem czyny karalne dotyczące zwierząt są stypizowane także w innych ustawach szczegółowych, jak choćby ustawa o ochronie przyrody i ustawa o ochronie zdrowia zwierząt, gdzie organizacje społeczne nie mają uprawnień pokrzywdzonego.

Należy także mieć na względzie, iż zgodnie z Kodeksem postępowania cywilnego, organizacje społeczne mogą wytaczać powództwa jedynie na rzecz obywateli (art. 61 k.p.c.). Oznacza to, iż w przypadku kiedy np. czynność prawna zostaje zawarta na szkodę zwierząt (zazwyczaj są to różnego rodzaju umowy mające za przedmiot obrót zwierzętami lub sprzeczne z prawem umowy zawierane przez gminy na wyłapywanie zwierząt przez osoby nie mające do tego kwalifikacji oraz bez zapewnienia zwierzętom

miejsca w schronisku), organizacja społeczna nie ma legitymacji czynnej do wniesienia powództwa o ustalenie nieważności czynności prawnej. Podobnie rzecz się ma w postępowaniu administracyjnym – zgodnie z art. 39 § 1 k.p.a. organizacja społeczna może w sprawie dotyczącej innej osoby występować z żądaniem wszczęcia postępowania lub dopuszczenia jej do udziału w toczącym się postępowaniu, po spełnieniu określonych warunków, jak również z postępowaniem sądownoadministracyjnym, gdzie zgodnie z art. 50 § 1 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi, uprawnionym do wniesienia skargi jest organizacja społeczna, w zakresie jej statutowych działalności, w sprawach dotyczących interesów prawnych innych osób, jeżeli brała udział w postępowaniu administracyjnym.

Projekt przewiduje przyznanie organizacjom społecznym, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt uprawnienie do samodzielnego wniosku o ukaranie w przypadku wykroczeń stypizowanych w ustawie o ochronie zwierząt. Zgodnie z Kodeksem postępowania w sprawach o wykroczenia, obecnie uprawnienie to przyznane jest pokrzywdzonym w sprawach o wykroczenia ścigane na żądanie pokrzywdzonego. Organizacje społeczne, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, mogą samodzielnie wnieść wniosek o ukaranie jako oskarżyciel posiłkowy, jeżeli w ciągu miesiąca od powiadomienia o wykroczeniu organu uprawnionego do występowania w tych sprawach w charakterze oskarżyciela publicznego, nie zostanie powiadomiony o wniesieniu przez ten organ wniosku o ukaranie albo nie otrzyma zawiadomienia o braku podstaw do wniesienia wniosku o ukaranie.

W Ustawie o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych proponuje się wprowadzenie definicji schroniska oraz miejsca czasowego przetrzymywania zwierząt, objęcie schronisk kontrolą, jako działalności nadzorowanej, ustala się normatywy powierzchni, którą schronisko będzie zobowiązane zapewnić przetrzymywanym zwierzętom oraz doprecyzowuje formę prowadzenia schronisk. W obecnym stanie nadpopulacji psów i kotów, w schroniskach i innych miejscach, ważnym staje się dookreślenie możliwości sprawowania odpowiedniego nadzoru nad dobrostanem we wszystkich miejscach gromadzenia zwierząt. Dlatego koniecznym jest wprowadzenie uzyskania zezwolenia na prowadzenie schroniska przez podmiot do tego odpowiednio przygotowany, a nie jak to jest obecnie, kiedy numer identyfikacyjny otrzymuje w zasadzie każdy wnioskodawca, po fakcie uruchomienia schroniska. propozycja niewątpliwie zdecydowanie utrudni również proceder wyłudzenia pieniędzy od samorządów, ponieważ podmiot wyłapujący zwierzęta dziś może podać fikcyjny adres schroniska nieistniejącego, co również się zdarzało. Niezwykle ważnym jest dookreślenie

normatywów powierzchniowych, ponieważ dziś występuje nadmierne zagęszczenie zwierząt, szczególnie w schroniskach patologicznych, nastawionych tylko na osiągnięcie jak największego zysku. Projekt wyłącza również możliwość prowadzenia schroniska w formie działalności gospodarczej, na rzecz gmin, ich jednostek organizacyjnych, czy organizacji pożytku publicznego, statutowo zajmujących się ochroną zwierząt.

Konieczność nowelizacji ustawy o ochronie przyrody wynika z faktu, iż w obecnym stanie prawnym, zgodnie z art. 131 pkt 1 a ustawy o ochronie przyrody, zabicie zwierzęcia dzikiego stanowi wykroczenie. Jednocześnie, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt, zabicie każdego zwierzęcia kręgowego stanowi przestępstwo. Konieczne jest zatem usunięcie tej sprzeczności, poprzez uregulowanie odpowiedzialności prawnokarnej za zabicie każdego zwierzęcia w ustawie o ochronie zwierząt.

Przedstawiony projekt nowelizacji nie rodzi skutków finansowych dla budżetu Państwa oraz jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 25 czerwca 2015 r.

BAS-WAPEiM-1354/15

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

**Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej
poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz
niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców:
poseł Paweł Suski)**

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity: Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy zmierza do nowelizacji ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856 ze zm., zwanej dalej „ustawą”). Zmiany mają na celu wprowadzenie obowiązku znakowania psów i utworzenia centralnego rejestru zwierząt znakowanych, rozszerzenie katalogu czynów uznanych za znęcanie się nad zwierzętami, doprecyzowanie obowiązków organów straży gminnej i policji w przypadku konieczności interwencyjnego odbioru zwierzęcia oraz obowiązków gmin dotyczących realizacji programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, wprowadzenie zakazu utrzymywania psów na łańcuchach, ustalenie definicji psa rasowego i kota rasowego, ustanowienie zakazu wykorzystywania zwierząt w cyrkach, podwyższenie kar za zabicie zwierzęcia i znęcanie się na nim oraz wzmocnienie uprawnień organizacji społecznych w inicjowaniu i przystępowaniu do postępowań sądowych prowadzonych w sprawach dotyczących znęcania się nad zwierzętami. Projekt ustawy wprowadza też zmiany mające na celu wzmocnienie ochrony prawnej zwierząt w ustawach: z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 poz. 1539, ze zm., zwana dalej ustawą o ochronie zdrowia), z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z

2013 poz. 1226, ze zm.), z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 poz. 1399, ze zm.) oraz z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 poz. 627, ze zm.).

Na podstawie przepisów projektu ustawy nie można jednoznacznie przesądzić, kiedy projektowane przepisy mają wejść w życie. Regulujący tę kwestię art. 9 projektu wskazuje, że ustawa ma wejść w życie po upływie 30 dni od ogłoszenia, z zastrzeżeniem art. 9, art. 11c i 11d. O ile z przepisu tego wynika, że ustawa ma wejść po upływie 30 dni od ogłoszenia, niejasna jest jego dalsza część, a także art. 10 ustawy, które odwołują się do art. 11c i 11d i art. 17 ust. 1 i 5. Opinia oparta jest na założeniu, że zamiarem projektodawcy było odwołanie się przepisów zmienianej ustawy, a nie projektu. Przy takim założeniu ustawa wejdzie w życie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. art. 11c i 11d zmienianej ustawy, które wejdą w życie 1 stycznia 2017 r. oraz art. 17 ust. 1 i 5 zmienianej ustawy, który wejdzie w życie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia ustawy.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

2.1. Z punktu widzenia materii regulowanej w projekcie, na uwagę zasługują przepisy traktatowe dotyczące swobód rynku wewnętrznego, w tym w szczególności art. 49 i nast. Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TfUE) ustanawiające swobodę przedsiębiorczości, a także art. 56 i nast. TfUE dotyczące swobody przepływu usług. Ze względu na przedmiot projektu, przepisy te należy odczytywać z uwzględnieniem art. 13 TfUE dotyczącego dobrostanu zwierząt.

Swoboda przedsiębiorczości umożliwia obywatelom UE trwałe i ciągłe uczestniczenie w życiu gospodarczym innego państwa członkowskiego niż państwo ich pochodzenia. Możliwość stosowania przepisów o swobodzie przedsiębiorczości warunkuje stała obecność w przyjmującym państwie członkowskim, wskazująca na zintegrowanie z jego życiem gospodarczym. Swoboda przepływu usług natomiast umożliwia obywatelom UE i ich przedsiębiorstwom, utworzonym zgodnie z prawem państw członkowskich, oferowanie świadczeń odpłatnych, legalnych i czasowych na terenie innych państw członkowskich niż państwo ich pochodzenia (czynna swoboda przepływu usług). Swoboda ta umożliwia też korzystanie ze świadczeń oferowanych przez podmioty z innych państw członkowskich (bierna swoboda przepływu usług). Swoboda przedsiębiorczości i swoboda przepływu usług są ze sobą związane – łączy je krąg beneficjentów (obywatele UE) oraz przedmiot (działalność gospodarcza), różni natomiast element czasu, który w przypadku swobody przedsiębiorczości jest z zasady nieograniczony, podczas gdy w ramach swobody świadczenia usług działalność podmiotu pochodzącego z jednego państwa członkowskiego na terytorium innego państwa członkowskiego ma z zasady charakter tymczasowy. Swobody te różnią się także pod względem treści, gdyż inne są uprawnienia usługodawcy w ramach każdej ze swobód i

inne mogą być wymagania stawiane przez prawo krajowe migrującym przedsiębiorcom, w zależności od tego, z której swobody pragną skorzystać.

Z przepisów ustanawiających swobody przedsiębiorczości i przepływu usług wynika adresowany do państw członkowskich obowiązek znoszenia wszelkich ograniczeń w zakresie podejmowania i prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek przez obywateli z innych państw członkowskich. Przepisy dotyczące tych swobód nie mają jednak charakteru bezwzględnego, gdyż przy poszanowaniu ustanowionych prawem UE wymogów państwa członkowskie mogą je ograniczyć lub wyłączyć. Aby przepisy krajowe ograniczające lub wyłączające swobody rynku wewnętrznego były zgodne z prawem UE, muszą być uzasadnione nadrzędnymi wymogami interesu ogólnego, proporcjonalne względem realizowanych celów i niedyskryminacyjne. Nadrzędne wymogi interesu ogólnego to cele, które chce osiągnąć krajowy prawodawca. Wymogi te określają przepisy traktatowe, m.in. art. 52 i art. 62 TfUE i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (TSUE). Proporcjonalność przepisów ograniczających swobody rynku wewnętrznego oznacza natomiast, że przyjęte w nich środki nie wykraczają poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia zakładanych celów, przy czym, jeżeli istnieje możliwość wyboru spośród kilku mogących mieć zastosowanie środków, stosowany jest ten, który jest najmniej dotkliwy (C-331/88, *Fedesa*, pkt 13). W końcu, zakaz dyskryminacji ze względu na przynależność państwową oznacza wymóg zapewnienia podmiotom z innych państw członkowskich takich samych warunków dostępu do rynku, jakie przysługują podmiotom krajowym.

Przepisy dotyczące swobód rynku wewnętrznego należy odczytywać z uwzględnieniem art. 13 TfUE dotyczącego dobrostanu zwierząt, który został wprowadzony na mocy Traktatu z Lizbony. W artykule tym postanowiono, że przy formułowaniu i wykonywaniu polityki rolnej, rybołówstwa i transportu Unii oraz polityk dotyczących rynku wewnętrznego, badań i rozwoju technologicznego oraz przestrzeni kosmicznej, Unia i państwa członkowskie w pełni uwzględniają wymagania w zakresie dobrostanu zwierząt jako istot zdolnych do odczuwania, przy równoczesnym przestrzeganiu przepisów prawnych i administracyjnych oraz zwyczajów państw członkowskich związanych w szczególności z obyczajami religijnymi, tradycjami kulturowymi i dziedzictwem regionalnym. Omawiany przepis ustala wymóg dbałości o dobrostan zwierząt przy formułowaniu i wykonywaniu polityk unijnych, które z istoty swojej mogą wywierać na niego wpływ. Pojęcie dobrostanu zwierząt nie zostało zdefiniowane w przepisach prawa. W dogmatyce przyjmowane są jego różne wyjaśnienia jako obejmujące zespół warunków pokrywających potrzeby biologiczne i behawioralne organizmu, co umożliwia objawianie pełni jego możliwości genetycznych i stan ustroju, w którym zwierzę potrafi dać sobie radę z okolicznościami występującymi w otoczeniu. Pojęcie dobrostanu określane jest jako wolność od głodu, pragnienia, dyskomfortu, bólu, urazów i chorób,

strachu i stresu¹. Z punktu widzenia materii regulowanej w projekcie na uwagę zasługuje, że z art. 13 TfUE wynika, że przy formułowaniu i wykonywaniu polityk dotyczących rynku wewnętrznego państwa członkowskie zobowiązane są uwzględniać wymagania dotyczące dobrostanu zwierząt. Wolnościami rynku wewnętrznego, które należy uwzględnić w toku analizy projektu jest swoboda przedsiębiorczości (art. 49 i nast. TfUE) oraz swoboda przepływu usług (art. 56 i nast. TfUE).

Warto też zwrócić uwagę na wyroki TSUE, w których ochrona dobrostanu zwierząt była analizowana jako nadrzędny wymóg interesu publicznego umożliwiający państwom członkowskim ograniczenie na ich terytorium swobód rynku wewnętrznego. Kwestii tej dotyczyła sprawa C-67/97 *Bluhme*, w której Dania skutecznie powołała się na potrzebę ochrony na wyspie Laeso określonego gatunku pszczoł (*apis mellifera mellifera*) jako uzasadnienia dla wprowadzonego na tej wyspie zakazu przywozu i posiadania innych gatunków pszczoł. Władze duńskie wykazały, że pojawienie się w ekosystemie wyspy Laeso innych gatunków pszczoł doprowadzi do wyginięcia gatunku chronionego, który występował tylko na niej, a do argumentacji tej przychylił się Trybunał Sprawiedliwości (TS) i wprowadzone przez Danie ograniczenie uznał za zgodne z prawem UE. Inne rozstrzygnięcie zapadło w sprawie C-169/89 *van der Burg*, w której TS uznał, że nie można uzasadnić potrzebą ochrony zwierząt przepisów holenderskich, które zakazywały przywozu i sprzedaży na terytorium tego państwa pardwy gatunku *lagopus scoticus*. Ptaki te nie zostały uznane za gatunek zagrożony w dyrektywie nr 79/409 dotyczącej ochrony dzikiego ptactwa, i w jej świetle dopuszczalne było polowania na nie. Również za nieuzasadnione ochroną dobrostanu zwierząt TS uznał przepisy australijskie, które przewidywały, że żywe zwierzęta mogły być przewożone jedynie do najbliższej rzeźni zlokalizowanej w Austrii, przy czym czas ich podróży nie mógł przekroczyć sześciu godzin oraz odległości 130 kilometrów. TS stwierdził w sprawie C-350/97 *Monsees*, że przepisy te w praktyce uniemożliwiły jakkolwiek tranzyt żywych zwierząt przez terytorium Austrii, który nie jest uzasadniony względami ochrony zdrowia i życia zwierząt.

2.2. Przedmiot projektu ustawy uzasadnia też uwzględnienie przepisów prawa wtórnego UE dotyczących ochrony zdrowia zwierząt i ich dobrostanu² oraz dotyczących działalności cyrkowej, w tym kwestii związanych z zdrowiem

---

¹ M. Górski, J. Mikołowska-Rębowska, *komentarz do art. 13 TfUE* (w:) A. Wróbel, *Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Komentarz*, Lex Wolters Kluwer business, s. 261-264.

² Rozporządzenie (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie kontroli urzędowych przeprowadzanych w celu sprawdzenia zgodności z prawem paszowym i żywnościowym oraz regulami dotyczącymi zdrowia zwierząt i dobrostanu zwierząt (Dz. Urz. UE L 165 z 30.4.2004, str. 1), dyrektywa Rady 98/58/WE z dnia 20 lipca 1998 r. dotycząca ochrony zwierząt hodowlanych (Dz. Urz. UE L 221 z 8.8.1998, str. 23).

transportowanych zwierząt cyrkowych³, warunkami ich transportu⁴ i organizacją widowisk cyrkowych⁵.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

3.1. Z punktu widzenia zgodności z prawem UE na uwagę zasługują projektowane art. 4 pkt 26 i 27 w zw. z art. 10a ust. 2 i 6 ustawy, które ustalają reguły dotyczące sprzedaży psów rasowych i kotów rasowych. Z przepisów tych wynika, że psem rasowym jest pies o odpowiednim dla rasy fenotypie, posiadający co najmniej pięciopokoleniowy rodowód, który określa genotyp psa, zarejestrowany w Fédération Cynologique International (FCI) lub Alianz Canine Worldwide (ACW). Kotem rasowym jest natomiast kot o odpowiednim dla rasy fenotypie, posiadający co najmniej czteropokoleniowy rodowód, który określa genotyp kota, zarejestrowany w World Cat Federation (WCF), Fédération Internationale Féline (FiFe), The International Cat Association (TICA) lub Felinefederation Europe (FFE) (projektowany art. 4 pkt 26 i 27). Art. 10a ust. 2 ustawy zakazuje rozmnażania psów i kotów w celach handlowych, przy czym zmieniający ust. 6 ustala wyjątek od tego zakazu i postanawia, że nie dotyczy on hodowli psów rasowych lub kotów rasowych. Z przytoczonych przepisów projektu wynika zatem, że w celach handlowych mogą być rozmnażane jedynie psy rasowe i koty rasowe w rozumieniu nadanym tym pojęciom w projektowanym art. 4 pkt 26 i 27 ustawy. W konsekwencji przedmiotem dozwolonej przez projekt sprzedaży będą mogły być jedynie psy i koty o odpowiednim dla rasy fenotypie, posiadające co najmniej pięciopokoleniowy (w przypadku psów) lub czteropokoleniowy (w przypadku kotów) rodowód, które są zarejestrowane we wskazanych w ustawie międzynarodowych organizacjach kynologicznych i felinologicznych. Zmiana wprowadzana przez projektowane przepisy polega na tym, że obecnie, zgodnie z

³ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1739/2005 z dnia 21 października 2005 r. ustanawiające wymogi dotyczące zdrowia zwierząt w odniesieniu do przemieszczania zwierząt cyrkowych między Państwami Członkowskimi (Dz. Urz. UE L 279 z 22.10.2005, str. 47).

⁴ Rozporządzenie Rady (WE) nr 1/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań oraz zmieniające dyrektywy 64/432/EWG i 93/119/WE oraz rozporządzenie (WE) nr 1255/97 (Dz. Urz. UE L 3 z 5.1.2005, str. 1); rozporządzenie (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniające rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz. Urz. UE L 102 z 11.4.2006, str. 1); dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/45/UE z dnia 3 kwietnia 2014 r. w sprawie okresowych badań zdatości do ruchu drogowego pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz uchylająca dyrektywę 2009/40/WE (Dz. Urz. UE L 127 z 29.4.2014, str. 51).

⁵ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 865/2006 z dnia 4 maja 2006 r. ustanawiające przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 338/97 w sprawie ochrony gatunków dzikiej fauny i flory w drodze regulacji handlu nimi (Dz. Urz. UE L 166 z 19.6.2006, str. 1).

art. 10a ust. 2 i 6 ustawy, dozwolone jest rozmnażanie w celach handlowych psów i kotów pochodzących z hodowli zarejestrowanych w ogólnokrajowych organizacjach społecznych, których statutowym celem jest działalność związana z hodowlą rasowych psów i kotów. Organizacji tych w Polsce jest wiele. Warto przy tym kontekście przytoczyć wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 12 maja 2010 r. (syng. IV SA/Wa 346/10), w którym sąd ten uznał, że kwestia hodowli psów rasowych oraz rozstrzygnięcia o ich czystości rasowej została pozostawiona przez ustawodawcę poza sferą regulacji prawnej. W wyroku tym WSA przyjął, że wydawanie zaświadczeń dotyczących czystości rasowej psów zajmują się m.in. organizacje zrzeszające osoby hodujące tego rodzaju psy, a system ten działa bez nadzoru i ingerencji organów administracji publicznej. Stan ten zmieni projektowana ustawa.

W uzasadnieniu do projektu wyjaśniono, że wprowadzenie definicji psa rasowego i kota rasowego ma na celu wyeliminowanie istnienia pseudohodowli, w których rozmnażanie zwierząt odbywa się poza jakąkolwiek kontrolą, często pomiędzy spokrewnionymi ze sobą osobnikami w pierwszej linii, a zwierzęta utrzymywane są niejednokrotnie w rażących warunkach bytowania. Ponadto, jak wskazano, na bazie istniejących przepisów powstały dziesiątki stowarzyszeń, które wystawiają *quasi*-rodowody, aby umożliwić swoim członkom masowe rozmnażanie i sprzedaż psów i kotów rasopodobnych (str. 19 i 23-24). Można zatem przyjąć, że projektodawca, wprowadzając obostrzenia w sprzedaży psów rasowych i kotów rasowych, kierował się potrzebą ochrony dobrostanu zwierząt, która, w jego ocenie, w obecnych warunkach prawnych nie jest realizowana. O ile cel projektu jest słuszny i znajduje uzasadnienie w przepisach unijnych (ochrona dobrostanu jako nadrzędny wymóg interesu publicznego), wątpliwe jest, czy sposób realizacji jest zgodny z przepisami UE. Zastrzeżenia budzi w szczególności proporcjonalność wprowadzanych obostrzeń względem zakładanego celu.

Należy bowiem uwzględnić, że przyjęcie projektowanych przepisów dotyczących sprzedaży psów rasowych będzie oznaczało, że hodowcy chcący je sprzedawać w Polsce będą musieli należeć do tych organizacji kynologicznych, które są członkami Fédération Cynologique International (FCI)⁶ i Alianz Canine Worldwide (ACW), gdyż zgodnie z projektem przez uczestnictwo w nich zwierzę zyskuje status psa rasowego, co z kolei warunkuje możliwość jego sprzedaży. Obecnie polskim członkiem FCI jest Związek Kynologiczny w Polsce⁷, natomiast ACW – Polska Unia PUK Kynologiczna i Polski Klub Psa Rasowego⁸. Warto przy tym odnotować, że FCI i ACW są jednymi z kilku międzynarodowych organizacji kynologicznych. Oprócz nich działają np.

---

⁶ www.fci.be.

⁷ <http://www.zkwp.pl/zg/>

⁸ <http://www.alianzfederation.org/miembros/miembros-organizacion-canina-internacional>

Allianz Canine Worldwide⁹, United Kennel Clubs International (UCI)¹⁰, Association Cynologique Europeenne (ACE)¹¹, czy International Kennel Union (IKU)¹². Analogiczne ustalenia można poczynić w odniesieniu do międzynarodowych organizacji felinologicznych, w których członkostwo ma warunkować hodowcom możliwość sprzedaży w Polsce kotów rasowych. W projekcie ustawy nie wyjaśniono powodów uzasadniający wybór wskazanych w projektowanym art. 4 pkt 26 i 27 międzynarodowych organizacji kynologicznych i felinologicznych, ani tego, dlaczego w przypadku psów rasowych wybrano dwie organizacje, natomiast w przypadku kotów rasowych – cztery organizacje. Jedyna odnosząca się do tego wzmianka wskazuje, że są to organizacje największe (str. 24 uzasadnienia projektu).

Z punktu widzenia zgodności projektowanych przepisów z prawem UE należy wskazać, że ich przyjęcie uniemożliwi hodowcom pochodzącym z innych państw członkowskich, którzy prowadzą działalność hodowlaną zgodnie z obowiązującymi ich przepisami, lecz którzy nie są zarejestrowani w określonych w art. 4 ust. 26 i 27 międzynarodowych organizacjach kynologicznych lub felinologicznych, sprzedaż na terenie Polski psów rasowych i kotów rasowych spełniających wymogi czystości rasowej. W świetle przepisów projektu, hodowcy z państw członkowskich nie będą mogli korzystać z przysługującej im swobody przedsiębiorczości (art. 49 i nast. TfUE) ani swobody przepływu usług (art. 56 i nast. TfUE), zależnie od tego, czy sprzedaż prowadzona byłaby stale, czy też okazjonalnie. Nie można też przyjąć, że wybór wskazanych międzynarodowych organizacji kynologicznych i felinologicznych jest konieczny dla ochrony dobrostanu zwierząt. Wymóg ten wydaje się nieproporcjonalnie rygorystyczny względem zakładanego celu, a zatem narusza zasadę proporcjonalności. Powyższych ustaleń nie zmienia fakt, że przedmiotem sprzedaży, której legalność warunkować ma m.in. przynależność hodowcy do wskazanych międzynarodowych organizacji kynologicznych i felinologicznych są zwierzęta. Na gruncie swobód rynku wewnętrznego pojęcie towaru, czy też produktu jest rozumiane szeroko, jako obiektu o charakterze materialnym, którego wartość może być wyrażona w pieniądzu i który może być przedmiotem transakcji handlowej. Tak szerokie podejście do pojęcia towaru umożliwiło uznanie, że stanowią go: dobra kultury (sprawa 7/68 *Komisja p. Włochom*), odpady (C-2/90 *Komisja p. Belgii*), nerka przekazana do transplantacji (C-

⁹ Allianz Canine Worldwide (dawniej Federacion Cacina Internacional, F.C.I.) ma siedzibę w Hiszpanii, zrzesza 25 członków i współpracuje z ponad 35 organizacjami kynologicznymi, polskimi członkami są Polski Klub Psa Rasowego i Polska Unia Kynologiczna.

https://pl.wikipedia.org/wiki/Federaci%C3%B3n_Canina_Internacional

<http://www.alianzfederation.org/nosotros/presentacion-a-c-w>

¹⁰ United Kennel Clubs International ma siedzibę w Niemczech, powstała w 1976 roku i zrzesza organizacje kynologiczne z 15 krajów.

¹¹ Association Cynologique Europeenne została założona w 1994 r. i skupia siedem krajowych organizacji kynologicznych niewchodzących w skład FCI <http://aceeuro.w.interia.pl/>

¹² <http://ikuworld.org/#>

203/99 *Henning Veedfald*), czy prąd elektryczny (C-393/92 *Almelo*). Nie ma zatem przeszkód by towarem mogącym stanowić przedmiot transakcji handlowych były psy rasowe i koty rasowe.

Analogiczne zastrzeżenia można sformułować w odniesieniu do zakazu wykorzystywania w celach widowiskowych zwierząt dzikich lub należących do gatunków zwierząt dzikich urodzonych w niewoli, a także zakazu działalności menażerii objazdowych (obwoźnych wystaw zwierząt) i występów cyrkowych z udziałem zwierząt, a także podobnych widowisk lub pokazów, związanych z wykorzystywaniem zwierząt w celach rozrywkowych (projektowany art. 17 ust. 1 i 5 ustawy). Z uzasadnienia do projektu wynika, że zakaz wykorzystywania zwierząt w działalności widowiskowej i w cyrkach ma zapewnić ochronę zwierząt przed dotkliwymi rodzajami tresur, którym są w tym celu poddawane, a także zapobiegać wynikającym stąd zaburzeniom psychicznym i fizycznym. W uzasadnieniu wskazano państwa, które całkowicie zakazały wykorzystywania zwierząt w cyrkach, zakazały wykorzystywania w cyrkach zwierząt dzikich lub też wprowadziły inne związane z tym obostrzenia. W tym przypadku również wątpliwości budzi, czy osiągnięcie uzasadnionego celu ochrony dobrostanu zwierząt musi być realizowane przy zastosowaniu tak daleko idącego – z punktu widzenia swobód rynku wewnętrznego – środka, którym jest wprowadzenie całkowitego zakazu wykorzystywania zwierząt w występach cyrkowych, a co za tym idzie – prowadzenia działalności gospodarczej z ich wykorzystaniem. Podobnie jak w przypadku psów rasowych i kotów rasowych, wprowadzenie tego zakazu spowoduje, że przedsiębiorcy z państw członkowskich UE, prowadzący działalność widowiskową i cyrkową z wykorzystaniem zwierząt zgodnie z ustawodawstwem swoich państw, nie będą jej mogli świadczyć w Polsce. Dopuszczalne wydaje się przyjęcie, że cel ochrony dobrostanu zwierząt mógłby być osiągnięty przy zastosowaniu mniej rygorystycznych obostrzeń, np. w postaci uregulowania dopuszczalnych, bezpiecznych dla zwierząt metod tresur, odpowiednich warunków ich przetrzymywania i transportu oraz mechanizmów kontrolnych i sankcji zabezpieczających stosowanie ustalonych norm.

W konkluzji należy wskazać, że projektowane art. 4 pkt 26 i 27 w zw. z art. 10a ust. 2 i 6 oraz art. 17 ust. 1 i 5 ustawy ograniczają swobodę przedsiębiorczości i swobodę przepływu usług (art. 49 i art. 56 TfUE), przy czym ograniczenia to są nieproporcjonalne względem ochrony dobrostanu zwierząt, który mógłby stanowić uzasadniający to cel.

3.2. Wątpliwości co do zgodności z prawem UE nie budzą natomiast pozostałe przepisy projektu, które również mogłyby być uznane za ograniczenie swobody przepływu przedsiębiorczości i swobodę przepływu usług (art. 49 i art. 56 TfUE). Za tego rodzaju ograniczenie mogłyby być uznane przepisy dotyczące:

- zakazu przycinania psom uszu lub ogona (kopiowania) oraz uczestnictwa psów poddanych temu zabiegowi w wystawach kynologicznych (projektowany art. 10c),
- opieki nad bezdomnymi zwierzętami i ich wyłapywania, która została uznana za zadanie własne gminy; projektowane przepisy zakładają, że schroniska dla zwierząt oraz miejsca przetrzymywania bezdomnych psów będą mogły być tworzone lub prowadzone wyłącznie przez jednostki samorządu terytorialnego lub ich jednostki organizacyjne albo organizacje społeczne posiadające status organizacji pożytku publicznego, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt; w celu organizacji schronisk dla zwierząt jednostki samorządu terytorialnego będą mogły zawierać umowy jedynie z powyżej wskazanymi organizacjami społecznymi (projektowany art. 11 ust. 1 ustawy i projektowany art. 12b i 12c ustawy o ochronie zdrowia zwierząt);
- obowiązkowego znakowania psów na terenie całego kraju i wpisywania ich do centralnego rejestru zwierząt znakowanych prowadzonego przez Krajową Radę Lekarstwo-Weterynaryjną (projektowany art. 11c i art. 11d ustawy).

Powyższe przepisy niewątpliwie mają na celu ochronę dobrostanu zwierząt. Zakaz przeprowadzania zabiegu kopiowania psów ma je chronić przed niepotrzebnym cierpieniem, natomiast przyjęcie przepisów dotyczących opieki nad bezdomnymi zwierzętami, ich wyłapywania i znakowania psów ma na celu usprawnienie systemu ochrony nad bezdomnymi psami i zapobiegania ich bezdomności, którego obecny kształt jest oceniany jako nieefektywny i stwarzający pole do nadużyć (raport NIK pt. „Wykonywanie zadań gminy dotyczących ochrony zwierząt” z czerwca 2013 r.). Powierzenie realizacji tych zadań gminom, które będą miały je wykonywać wyłącznie przy pomocy organizacji pożytku publicznego, przekazanie jednostkom samorządu terytorialnego kontroli nad wydatkowaniem przeznaczonych na to środków finansowych oraz wyeliminowanie z systemu ochrony podmiotów prywatnych ma ten system usprawnić, a w efekcie zapewnić właściwą opiekę dla zwierząt.

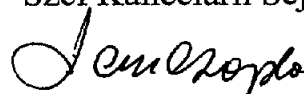
Odnosząc regulowaną w projekcie ustawy materię do stanu prawa UE należy wskazać, że przepisy UE nie regulują dopuszczalności kopiowania psów ani też wymogów dotyczących krajowych systemów ochrony nad zwierzętami bezdomnymi i znakowania psów. Oznacza to, że w kwestiach tych państwom członkowskim przysługuje znaczna swoboda regulacyjna umożliwiająca przyjmowanie rozwiązań prawnych odpowiadających ich własnej aksjologii oraz wymogom prakseologii, a granicą, którą w sferze tej wyznacza prawo UE jest wymóg nienaruszania swobód rynku wewnętrznego. Ponieważ omawiane przepisy zmierzają do ochrony dobrostanu zwierząt, który stanowi nadrzędny wymóg interesu publicznego uzasadniający ograniczenie swobód rynku

wewnętrznego oraz są niedyskryminacyjne i nie wydają się być w stosunku do tego celu nieproporcjonalne, można uznać, że nie są sprzeczne z prawem UE.

4. Konkluzja

Projektowane art. 4 pkt 26 i 27 w zw. z art. 10a ust. 2 i 6 oraz art. 17 ust. 1 i 5 ustawy ograniczają swobodę przedsiębiorczości i swobodę przepływu usług (art. 49 i art. 56 TfUE). W tym zakresie projekt jest sprzeczny z prawem UE.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

Warszawa, 25 czerwca 2015 r.

BAS-WAPEiM-1355/15

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Paweł Suski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt ustawy zmierza do nowelizacji ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2013 r. poz. 856 ze zm., zwanej dalej „ustawą”). Zmiany mają na celu wprowadzenie obowiązku znakowania psów i utworzenia centralnego rejestru zwierząt znakowanych, rozszerzenie katalogu czynów uznanych za znęcanie się nad zwierzętami, doprecyzowanie obowiązków organów straży gminnej i policji w przypadku konieczności interwencyjnego odbioru zwierzęcia oraz obowiązków gmin dotyczących realizacji programu opieki nad bezdomnymi zwierzętami oraz zapobiegania bezdomności zwierząt, wprowadzenie zakazu utrzymywania psów na łańcuchach, ustalenie definicji psa rasowego i kota rasowego, ustanowienie zakazu wykorzystywania zwierząt w cyrkach, podwyższenie kar za zabicie zwierzęcia i znęcanie się na nim oraz wzmocnienie uprawnień organizacji społecznych w inicjowaniu i przystępowaniu do postępowań sądowych prowadzonych w sprawach dotyczących znęcania się nad zwierzętami. Projekt ustawy wprowadza też zmiany mające na celu wzmocnienie ochrony prawnej zwierząt w ustawach: z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2014 poz. 1539, ze zm., zwana dalej ustawą o ochronie zdrowia), z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2013 poz. 1226, ze zm.), z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 poz. 1399, ze zm.) oraz z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 poz. 627, ze zm.).

Poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw obejmuje materię regulowaną prawem UE, lecz **nie jest** projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Szef Kancelarii Sejmu

Lech Czapla

SKO.KRSKO/51/28/2015

Kraków, dnia 25 czerwca 2015 r.

Szanowny Pan
Adam Podgórski

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. AP-173-37/15

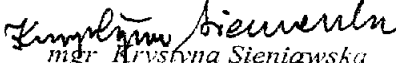
Data wpływu 08.07.2015

Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu RP

Wielce Szanowny Panie!

W odpowiedzi na Pana pismo z dnia 18 czerwca 2015 r. (data wpływu do KRSKO: 23 czerwca 2015 r.) uprzejmie informuję, że Zarząd Krajowej Reprezentacji Samorządowych Kolegiów Odwoławczych nie wnosi uwag do przedstawionego poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw.

Bardzo dziękuję za możliwość konsultacji.

Z poważaniem
PRZEWODNICZĄCA
KRAJOWEJ REPREZENTACJI
Samorządowych Kolegiów Odwoławczych

mgr Krystyna Sienawska

Otrzymują:

1. Adresat;
2. a/a

**PIERWSZY PREZES
SĄDU NAJWYŻSZEGO
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Warszawa, dnia 26 czerwca 2015 r.

BSA III-021-289/15

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. ....

Data wpływu 29-06-2015

**Pan
Adam PODGÓRSKI
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 18 czerwca 2015 r., GMS-WP-173-150/15 uprzejmie informuję, że Sąd Najwyższy na podstawie art. 1 pkt 3 ustawy o Sądzie Najwyższym z dnia 23 listopada 2002 r. (j.t. Dz. U. z 2013 r. poz. 499 ze zm.) nie uznaje za celowe opiniowania **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw.**

Z poważaniem

Prof. dr hab. Małgorzata GERSDORF

ZWIĄZEK POWIATÓW POLSKICH
ASSOCIATION OF POLISH COUNTIES
(member of Council of European Municipalities and Regions)

Pałac Kultury i Nauki, XXVII piętro, 00-901 Warszawa 134,
Plac Defilad 1, skr. pocztowa 7, tel. (22) 656 63 34, fax. (22) 656 63 33
Adres do korespondencji: 33-300 Nowy Sącz 1, skr. pocztowa 119, tel. (18) 477 86 00,
fax. (18) 477 86 11, e-mail: biuro@powiatypolskie.pl, www.zpp.pl

PREZES ZARZĄDU

Ludwik Węgrzyn
POWIAT BOCHEŃSKI

WICEPREZESI ZARZĄDU

Robert Godek
POWIAT STRZYŻÓWSKI

Janina Kwiecień
POWIAT KARTUSKI

Ewa Masny-Askanas
MIASTO NA PRAWACH POWIATU
m.st. WARSZAWA

Krzysztof Nosal
POWIAT KALISKI

Andrzej Płonka
POWIAT BIELSKI /woj. ŚLĄSKIE/

Zenon Rodzik
POWIAT OPOLSKI /woj. LUBELSKIE/

Sławomir Snarski
POWIAT BIELSKI /woj. PODLASKIE/

Zbigniew Szumski
POWIAT ŚWIEBODZIŃSKI

Marek Tramś
POWIAT POLKOWICKI

CZŁONKOWIE ZARZĄDU

Sebastian Burdzy
POWIAT ŚREDZKI

Zbigniew Deptuła
POWIAT MAKOWSKI

Edmund Kaczmarek
POWIAT JĘDRZEJÓWSKI

Franciszek Koszowski
POWIAT ŚWIECKI

Edmund Kotecki
POWIAT BRZEZIŃSKI

Józef Kozina
POWIAT GŁUBCZYCKI

Adam Krzysztoń
POWIAT ŁĄNCUCKI

Tadeusz Kwiatkowski
POWIAT DĄBROWSKI

Krzysztof Lis
POWIAT SZCZECINECKI

Andrzej Nowicki
POWIAT PIISKI

Marek Piwiak
POWIAT NOWOSĄDECKI

KOMISJA REWIZYJNA

PRZEWODNICZĄCY
Józef Swaczyna

POWIAT STRZELECKI

Z-CA PRZEWODNICZĄCEGO

Andrzej Szymanek
POWIAT WIERUSZÓWSKI

CZŁONKOWIE
Marek Chciałowski
POWIAT GARWOLIŃSKI

Andrzej Ciołek
POWIAT GOŁDAPSKI

Janusz Guzdek
POWIAT DZIERŻONIÓWSKI

Józef Jodłowski
POWIAT RZESZÓWSKI

Krzysztof Maćkiewicz
POWIAT WĄBRZESKI

Szczepan Oldakowski
POWIAT SUWAŃSKI

Andrzej Opala
POWIAT ŁÓDZKI WSCHODNI

DYREKTOR BIURA

Rudolf Borusiewicz

Or.A.0531/290/15

Warszawa, 29 czerwca 2015 roku

Szanowny Pan

Lech CZAPLA

Szef Kancelarii Sejmu

W odpowiedzi na Pana pismo z 18 czerwca 2015 r. w sprawie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw (RS-020-1361/15) Związek Powiatów Polskich zgłasza następujące uwagi do przedłożonego dokumentu:

I. Uwagi o charakterze ogólnym:

- 1) Uzasadnienie do projektu ustawy nie odpowiada wymogom wynikającym z art. 34 ust. 2 pkt 5 Regulaminu Sejmu. Zgodnie z powołanym przepisem do projektu dołącza się uzasadnienie, które powinno wskazywać źródła finansowania, jeżeli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego. W uzasadnieniu do projektu znalazło się jedynie lakoniczne stwierdzenie, że „przedstawiony projekt nie rodzi skutków finansowych dla budżetu Państwa”. Projektodawcy nie odnieśli się, w żaden sposób do tego jakie skutki finansowe pociągnie za sobą wejście w życie nowelizacji dla jednostek samorządu terytorialnego w szczególności gmin. Analiza projektu wskazuje, że negatywne skutki finansowe dla gmin na pewno wystąpią.
- 2) W uzasadnieniu projektu wskazano m.in., że jest on odpowiedzią na wyniki kontroli NIK dotyczącej wykonywania przez gminy zadań w zakresie ochrony zwierząt. Zwracamy uwagę, że projektodawcy nie podjęli żadnej próby analizy przyczyn obecnych trudności gmin w zakresie realizacji ustawy o ochronie zwierząt. Nakładanie kolejnych obowiązków na jednostki samorządu terytorialnego, bez zagwarantowania odpowiednich środków finansowych na ten cel, raczej nie poprawi sytuacji.

3) Projekt jest niedopracowany pod względem legislacyjnym i redakcyjnym. Po oznaczeniach takich jednostek redakcyjnych jak punkty i litery nie stawia się kropek (przykład: art. 1 pkt 1 nowelizacji). Punkty oznacza się z zastosowaniem liczby i nawiasu 1), 2), a nie liczby i kropki (przykład: zmiana art. 11a ust. 7), po skrócie „pkt” nie stawia się kropki (przykład: dodawany ust. 10 w art. 11a). Ustęp powinien kończyć się kropką, a nie średnikiem (przykład: dodawany ust. 10 w art. 11a). Literówki (przykład: dodawany ust. 8 w art. 11a). Niewłaściwe stosowanie liter jako jednostek redakcyjnych, a w miejscu w którym powinno korzystać się z oznaczenia w punktach (przykład: ust. 6 w dodawanym art. 11d). Niezrozumiałe oznaczenie jako punkt wprowadzania do wyliczenia w ustępie (przykład: ust. 5 w dodawanym art. 11d). Nieprawidłowa redakcja przepisów końcowych (przykład: w art. 9 powinno być odniesienie do art. 10 nowelizacji, a nie do art. 11a i art. 11d).

II. Uwagi szczegółowe:

- 1) Zmiana art. 7 ust. 1c. Niezrozumiałe wykreślenie słowa „nieodpłatnie”. Nowe brzmienie budzi wątpliwości, bowiem w zestawieniu z obecnie obowiązującym przepisem sugeruje, że przekazanie zwierzęcia może nastąpić odpłatnie.
- 2) Zmiana art. 7 ust. 5. Powołany przepis będzie miał negatywne skutki finansowe dla gmin. Nowe brzmienie nakłada na gminy obowiązek ponoszenia zastępczo kosztów do czasu ich egzekucji od dotychczasowego właściciela lub opiekuna zwierzęcia. Taki zapis może zachęcić do nadużywania regulacji z ust. 3 przez organizacje społeczne. Zwracamy uwagę, że organizacją społeczną, której celem statutowym jest ochrona zwierząt może być jakakolwiek organizacja pozarządowa, która taką regulację zawrze w swoim statucie.
- 3) Wątpliwości budzi zmiana art. 9 ust. 2 w kontekście realnych możliwości wdrożenia jej w życie, w szczególności na terenach wiejskich. Zwracamy uwagę, że trzymanie zwierząt na uwięzi jest praktyką osób starszych często niewykształconych, które nie śledzą na bieżąco zmian legislacyjnych. Tymczasem naruszenie nakazu ograniczenia ruchu zwierząt wyłącznie do kojców będzie podlegać karze aresztu lub grzywny (art. 27 ust. 1 ustawy).
- 4) Zmiana art. 11 ust. 1. Zmiana powołanego przepisu powinna być powiązana ze zmianą brzmienia art. 11a ust. 1. W przeciwnym wypadku w ustawie będą obowiązywały dwa sprzeczne względem siebie przepisy w sprawie okresu obowiązywania uchwały rady gminy. Ponadto wątpliwości budzi użycie w projektowanym przepisie słowa „wyłączenie”. Po pierwsze gmina ma obowiązek realizować zadania w zakresie ochrony zwierząt nie tylko na podstawie własnej uchwały, ale przede wszystkim na podstawie samej ustawy i przepisów wykonawczych do niej, po drugie obecne brzmienie przepisów nie budzi wątpliwości, że przyjęcie programu opieki nad zwierzętami jest zadaniem

o charakterze obligatoryjnym. Zwracamy uwagę, że obecnie istnieją instrumenty pozwalające na podjęcie stosownych działań prawnych w przypadku, gdy gmina przyjmuje program niezgodny z wytycznymi zawartymi w art. 11a (nadzór wojewody) lub nie podejmuje go w ogóle (skarga do sądu administracyjnego w trybie art. 101a ustawy o samorządzie gminnym).

- 5) Zmiana art. 11a. W przepisach przejściowych nie zawarto regulacji o utrzymaniu w mocy rocznych programów opieki nad zwierzętami przyjętych na podstawie obecnie obowiązujących przepisów.
- 6) Zmiana art. 11a ust. 2 pkt 8. Powołany przepis rozszerza obowiązek zapewnienia opieki weterynaryjnej nad zwierzętami na inne niż drogowe zdarzenia losowe. Zwracamy uwagę, że sformułowanie „zdarzenie losowe” jest niedookreślone. W przypadku zwierząt gospodarskich czy domowych, w sytuacji w której uległy zdarzeniu losowemu innemu niż drogowe za zapewnienie opieki weterynaryjnej powinien odpowiadać właściciel lub posiadacz zwierzęcia a nie gmina.
- 7) Dodanie w art. 11a ust. 2 pkt 9. Przepis jest niezrozumiały. Zasady powszechnego oznakowania psów są szczegółowo opisane w projekcie ustawy. Nie wiadomo na czym miałyby polegać wprowadzenie takiego planu i jakie miałyby ono przełożenie na obowiązki mieszkańców czy zadania podmiotów wykonujących oznakowanie zwierząt. Zwracamy uwagę, że gmina nie będzie miała żadnych instrumentów prawnych żeby wymusić na właścicielach czy opiekunach zwierząt respektowanie nałożonego na nich ustawowego obowiązku.
- 8) Dodawany art. 11b. Wprowadzenie powołanej jednostki redakcyjnej skutkować będzie nałożeniem na gminy nowych zadań bez zapewnienia im stosownych środków finansowych na ten cel. Analogiczna uwaga dotyczy powiązanego z powołanym przepisem art. 11a ust. 9.
- 9) Dodawany rozdział 11b. Po pierwsze zastrzeżenia budzi realna możliwość szybkiego wprowadzenia powszechnego obowiązku oznakowania psów. W projekcie przewidziano, że system zacznie obowiązywać 1 stycznia 2017 r. Zważywszy na to, że jego wdrożenie wymaga zbudowania systemu informatycznego wydaje się to datą nierealną. Zwracamy również uwagę, że art. 11d ust. 6 powinien wejść w życie przed 1 stycznia 2017 r., tak aby samorząd lekarsko-weterynaryjny miał wiedzę w jakim obszarze i na jakich zasadach ma stworzyć rejestr. Wątpliwości budzi również brzmienie proponowanego ust. 5. Z powołanego przepisu nie wynika, z jakich środków zostanie sfinansowana budowa rejestru, jeżeli opłaty będą mogły być pobierane dopiero od 1 stycznia 2017 r. Ponadto w przepisach nie rozstrzygnięto, kto będzie prowadził oznakowanie kotów, w przypadku gdyby gmina zdecydowała się na wprowadzenie planu w tym zakresie w ramach programu opieki nad zwierzętami (zmiana art. 11a ust. 3).

- 10) Zmiana art. 17 ust. 5. W przepisach przejściowych nie rozstrzygnięto, co stanie się ze zwierzętami cyrkowymi, zwłaszcza dzikimi, po wprowadzeniu zakazu wykorzystywania ich w pokazach. Po drugie należałoby rozważyć, uwzględniając również interes osób prowadzących działalność cyrkową, pozostawienie możliwości wykorzystania do pokazów cyrkowych zwierząt domowych.
- 11) Zmiana art. 38 ust. 8. Koszty utrzymania zwierzęcia, które uległo przepadkowi na skutek prawomocnego orzeczenia sądu, powinny być pokrywane ze środków budżetu państwa. Na marginesie w powołanym przepisie nie wiadomo, o którą jednostkę samorządu terytorialnego chodzi.
- 12) Dodawany art.12c w ustawie o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych. W proponowanej regulacji zakłada się wprowadzenie zakazu zlecenia przez gminy prowadzenia miejsc przetrzymywania wyłapanych bezdomnych zwierząt. Zwracamy uwagę, że powołana regulacja narusza zasadę samodzielności działania gminy w zakresie wykonywania jej zadań własnych, w szczególności w sposób nieuzasadniony wprowadza wyjątek od zasady, że w celu wykonywania zadań gmina może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi (art. 9 ustawy o samorządzie gminnym).
- 13) Art. 9. Za krótkie vacatio legis. Jeżeli nowelizacja wejdzie w życie będzie wymagała podjęcia przez gminy wielu działań o charakterze organizacyjnym.

Z wyrazami szacunku

Prezes Zarządu
Związku Powiatów Polskich

Ludwik Węgrzyn

**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 7 lipca 2015 r.

DOLiS – 033 – 278/15/KK / 58711

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. ....

Data wpływu 10.07.2015

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

ul. Wiejska 4/6/8

00-902 Warszawa

benary Gen. Minister:

w odpowiedzi na pismo z dnia 18 czerwca 2015 r. (data wpływu do Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych 22 czerwca 2015 r.) o sygnaturze: 6MS-WP-173-150/15, dotyczące **poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw**, zwanego dalej „projektem” uprzejmie informuję, iż Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych – z punktu widzenia przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1182, zwana dalej ustawą) – **zglasza następujące uwagi.**

W **art. 11d ust. 4** projektu wskazano zakres podmiotów, którym mają być udostępniane dane z centralnego rejestru zwierząt oznakowanych. Jednocześnie nie określono metody udostępniania danych ujętych w ust 2 komentowanego artykułu. Generalny Inspektor stoi na stanowisku, iż udostępnianie danych z rejestru powinno odbywać się na umotywowany wniosek, który byłby rejestrowany w systemie. Pozwoliłoby to określić, jakim podmiotom przekazano dane z rejestru i tym samym uczynić zadość wymogom przepisu art. 38 ustawy o ochronie danych osobowych. Należy także określić, w jakim zakresie dostęp do danych o swoim psie i do swoich danych będą mieć właściciele zwierząt. W przypadku braku regulacji, należy wskazać iż zastosowanie będą mieć w szczególności przepisy art. 32 i n. w/w ustawy.

Upoważnienie do wydania rozporządzenia zawarte w **art. 11 ust. 6** projektu nie może obejmować zakresu gromadzonych i udostępnianych informacji. Zakres ten powinien być określony mocą przepisów rangi ustawowej. Dodatkowo wydaje się, że zakres gromadzonych danych i podmiotów, którym są one udostępniane został uregulowany w art. 11 ust 2 i 4 projektu.

Rozważeniu powinno podlegać także ograniczenie albo wyeliminowanie pobierania opłaty za udostępnienie danych od właściciela zwierzęcia. W zakresie sposobu prowadzenia rejestru należy określić metodę aktualizacji danych chociażby w przypadku zmiany właściciela psa albo zgonu zwierzęcia.

Korzystając z możliwości przedstawienia stanowiska w związku ze zmianą ustaw dotyczących zwierząt, organ ds. ochrony danych osobowych przedstawia uwagi w kwestiach ochrony danych osobowych, które nie są ujęte w projekcie.

W art. 11d ust. 3 projektu wskazano, że centralny rejestr zwierząt oznakowanych będzie składową częścią centralnego rejestru wydanych paszportów, o którym mowa w art. 24ea ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. nr 213 poz. 1342 z późn. zm.). W/w rejestr obejmuje obok danych ujętych w art. 11d ust. 2 projektu, także numer telefonu i adres poczty elektronicznej posiadacza zwierząt. W opinii Generalnego Inspektora dane te są zbędne do realizacji celu identyfikacji zwierzęcia i jego właściciela. **Aby uniknąć sytuacji, w której także te dane są wymagane od osób, których zwierzęta są znakowane, organ ds. ochrony danych osobowych postuluje usunięcie tych danych z art. 24ea ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie zdrowia zwierząt i zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.** W przypadku, gdy istnieje uzasadnienie dla ich przetwarzania, możliwe jest także ich pozyskiwanie na zasadzie dobrowolności. Powinno to być jednakże zgodne z **zasadą adekwatności danych** ujętą w art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy o ochronie danych osobowych, wg której administrator powinien przetwarzać tylko takiego rodzaju dane i tylko o takiej treści, które są niezbędne ze względu na cel zbierania danych.

Dokumentacja przechowywana przez weterynarzy, która zawiera dane osobowe właścicieli podlega ochronie na podstawie przepisów o ochronie danych osobowych. Należy zwrócić uwagę na problem przechowywania dokumentacji po zakończeniu działalności przez weterynarza albo technika weterynarii i braku następstwa prawnego (np. zamknięcie gabinetu, śmierć osoby prowadzącej gabinet). **Sugeruje się ustalenie podmiotu odpowiedzialnego za przechowywanie i zniszczenie dokumentacji po upływie okresu jej przydatności.** Mógłby to być organ administracji publicznej albo organ samorządu zawodowego.

2

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
z tytułu Złoty Krzyż Zasługi
Andrzej Lewiński

Warszawa, dnia 9 lipca 2015 r.

KILW/03210/06/15

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz. ....

Data wpływu 14.07.2015

Pan
Adam Podgórski
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Szanowny Panie,

W odniesieniu do przesłanego Krajowej Izbie Lekarsko-Weterynaryjnej do zaopiniowania poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw przekazuję następujące uwagi:

Ad art. 1 pkt 1) Projektu

- w art. 4 w pkt 29 zasadnym jest, aby zmienić słowa o oznakowaniu „oznaczenie psa lub kota” na „oznaczenie zwierzęcia w sposób trwały urządzeniem elektronicznym”. Powyższą zmianę uzasadnia fakt, iż zapis „zwierzęcia” zależnie od sytuacji epizootycznej oraz doraźnych potrzeb można wykorzystać w szerszym zakresie bez konieczności zmiany ustawy.

Ad art. 1 pkt 10) Projektu

- w art. 11 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt proponuje się zmienić częstotliwość podejmowania przez radę gminy uchwały, o której mowa w art. 11a ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt, z „raz na dwa lata” na „co roku”. Art. 11 ust. 1 w proponowanym brzmieniu zawartym w projekcie nowelizacji stoi w sprzeczności z treścią art. 11a ust. 1 w aktualnym brzmieniu, a ponadto istotność kwestii w przedmiotowej uchwale rozstrzyganych uzasadnia coroczne jej podejmowanie. Dwuletnie okresy obowiązywania tychże programów mogą doprowadzić do ich przedwczesnego zdezaktualizowania.

Ad art. 1 pkt 14) Projektu

- w art. 11c ust. 3 ustawy o ochronie zwierząt proponuje się zastąpić zwrot „rejstru prowadzonego przez lekarzy weterynarii” sformułowaniem „rejstru prowadzonego przez samorząd lekarzy weterynarii”. Proponowana zmiana w sposób bardziej precyzyjny wskazuje na podmiot prowadzący rejestr.

- w art. 11c w ust. 4 po słowie koszty oznakowania, o których mowa w ust. 1 dodaje się słowa „oraz koszty wydawania zaświadczenia, o którym mowa w ust. 3”

- w art. 11d ust. 2 w pkt 1 po słowach imię i nazwisko, kod pocztowy, miejsce zamieszkania zasadnym jest wprowadzenie numeru telefonu oraz adresu email posiadacza zwierzęcia. Powyższa zmiana podyktowana jest koniecznością ujęcia w centralnym rejestrze danych umożliwiających szybki i bezpośredni kontakt z posiadaczem zwierzęcia.

- w art. 11d w ust. 3 dodaje się słowa „oraz dostarcza za pośrednictwem okręgowych izb lekarsko-weterynaryjnych lekarzom weterynarii dokonującym oznakowania zwierząt druk zaświadczenia zaopatrzonej w unikalny, niepowtarzalny numer.” Celem proponowanej zmiany jest zapewnienie należytego nadzoru nad procesem znakowania zwierząt i wydawania zaświadczeń.

- artykułowi 11d ust. 6 ustawy o ochronie zwierząt proponuje się nadać następujące brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw rolnictwa, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej, określi w drodze rozporządzenia:

- a) sposób prowadzenia rejestru, o którym mowa w art. 11d, zakres gromadzonych i udostępnianych informacji, tryb wprowadzania danych i nieodpłatnego oraz odpłatnego udostępniania danych poszczególnym osobom fizycznym i prawnym, z wyłączeniem podmiotów, o których mowa w art. 11d ust. 4,
- b) wysokość opłaty ponoszonej przez posiadacza zwierzęcia za oznakowanie zwierzęcia,
- c) wysokość opłaty za udostępnienie danych z rejestru, o którym mowa w art. 11d,
- d) wysokość wynagrodzenia dla lekarza weterynarii za oznakowanie zwierzęcia oraz za wprowadzenie danych o zwierzęciu do rejestru,
- e) wysokość kwoty, stanowiącej część opłaty, przeznaczonej na pokrycie kosztów, o których mowa w art. 11d ust. 5 pkt 1,

- mając na uwadze koszty prowadzenia obsługi systemu informatycznego oraz administrowania i utrzymania serwerów, koszt wydania zaświadczenia, nakład pracy lekarza weterynarii oraz koszty użytych materiałów.”

Proponowana zmiana stanowi analogiczne rozwiązanie do uregulowania przyjętego w art. 24g ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt odnoszącego się do opłat pobieranych za wydanie paszportu. Pozwoli ona na pełne i właściwe określenie wysokości kosztów związanych z prowadzeniem i utrzymaniem rejestru zwierząt oznakowanych, co byłoby niemożliwe bez udziału Krajowej Rady Lekarsko-Weterynaryjnej posiadającej najlepszą wiedzę o kosztach rejestru prowadzonego przez samorząd lekarzy weterynarii. Ponadto należy zauważyć, iż pozostawienie art. 11d ust. 6 w brzmieniu zaproponowanym w omawianym projekcie ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz niektórych innych ustaw może skutkować uznaniem go za niezgodny z art. 92 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z zawartą w nim dyspozycją „Rozporządzenia są wydawane przez organy wskazane w Konstytucji, na podstawie szczegółowego upoważnienia zawartego w ustawie i w celu jej wykonania. Upoważnienie powinno określać organ właściwy do

wydania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu.” Proponowane brzmienie tych wytycznych jest pozbawione. W podobnych przypadkach niejednokrotnie zajmował stanowisko Trybunał Konstytucyjny. Warto w tym miejscu przywołać dotyczący niemalże analogicznej sytuacji, bo odnoszący się do zasad ustalania taksy notarialnej, a więc także swego rodzaju opłaty, wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 grudnia 2003 r. w sprawie o sygn. akt K 49/01. W uzasadnieniu Trybunał Konstytucyjny wyraźnie wskazał, iż: „Treść art. 92 ust. 1 zawiera stanowisko rysujące się w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego jeszcze przed wejściem w życie Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. Wskazane stanowisko nie zezwalało na formułowanie blankietowych upoważnień ustawowych. Ustawa jest bowiem uchwalana przez wybraną demokratycznie reprezentację społeczeństwa. (...) Z tego wynika znaczenie konstytucyjnych wytycznych co do treści rozporządzenia wydawanego na podstawie upoważnienia ustawowego. Szczegółowe wytyczne mają bowiem zapewnić ścisły związek rozporządzenia wykonawczego z treścią ustawy.” Tam czytamy również, że „istota rozwiązania przyjętego w art. 92 Konstytucji polega na tym, że wszelkie podstawowe kwestie dotyczące przyszłej regulacji powinny być przesądzone w akcie delegującym, tj. w ustawie”. Mając to na uwadze proponowane uściślenie treści art. 11d ust. 6 jest jak najbardziej uzasadnione.

- w art. 11d ustawy o ochronie zwierząt proponuje się dodać ust. 7 w brzmieniu:
„7. Minister właściwy do spraw rolnictwa określi w drodze rozporządzenia minimalne warunki bytowe dla poszczególnych gatunków zwierząt utrzymywanych w schroniskach lub organizacjach społecznych, o których mowa w art. 11 ust. 3, z uwzględnieniem niezbędnych instalacji oraz rodzaju użytych materiałów, a także parametrów fizycznych związanych z utrzymywaniem zwierząt w schronisku, mając na względzie zapewnienie tym zwierzętom właściwych warunków bytowania i opieki oraz wpływ tych warunków na zdrowie i dobrostan zwierząt.”

Określenie minimalnych wymagań bytowych dla poszczególnych gatunków zwierząt utrzymywanych w schroniskach, dookreślających minimalne warunki przestrzenne dla pojedynczego zwierzęcia, skutkować będzie lepszym zwalczaniem sytuacji patologicznych, jakie mają miejsce w obecnej chwili. W przypadkach skrajnych, podmioty prowadzące schroniska zawierają umowy na utrzymanie zwierząt w ilości przekraczającej kilkakrotnie maksymalną pojemność schroniska, co implikuje kolejne nieprawidłowości w postaci fikcyjnych adopcji, niepotrzebnych eutanazji oraz indukowanych ucieczek zwierząt ze schronisk dla zwierząt.

- w art. 11d ustawy o ochronie zwierząt proponuje się dodać ust. 8 w brzmieniu:
„8. Elementem rejestru, o którym mowa w art. 11d ust. 1, jest centralny rejestr schronisk oraz organizacji społecznych, których statutowym celem działania jest ochrona zwierząt, o których mowa w art. 11 ust. 3, do którego podmiot prowadzący schronisko lub organizacja społeczna, o której mowa art. 11 ust. 3, przekazuje i aktualizuje w terminie 7 dni od zaistnienia zdarzenia następujące dane:

- a) nazwę i adres schroniska lub organizacji społecznej, o której mowa w art. 11 ust. 3, numer telefonu i adres poczty elektronicznej, dane kierownika schroniska lub osoby odpowiedzialnej w ramach organizacji społecznej,

- b) podmiot prowadzący schronisko,
- c) weterynaryjny numer identyfikacyjny,
- d) wskazanie lekarza weterynarii lub lekarzy weterynarii sprawujących opiekę nad zwierzętami w schronisku lub organizacji społecznej i ich dane kontaktowe,
- e) ogólną ilość miejsc w schronisku lub organizacji społecznej dla poszczególnych gatunków zwierząt,
- f) ilość miejsc obsadzonych dla poszczególnych gatunków zwierząt,
- g) ilość miejsc pozostających do obsadzenia dla poszczególnych gatunków zwierząt,
- h) ilość miejsc udostępnionych dla innych gmin dla poszczególnych gatunków zwierząt,
- i) numery mikroczipów zwierząt przebywających w schronisku lub organizacji społecznej,
- j) eutanazje zwierząt,
- k) adopcje zwierząt,
- l) ucieczki zwierząt,
- m) przyjęte zwierzęta,
- n) transfery zwierząt pomiędzy schroniskami,
- o) szczepienia profilaktyczne,
- p) kastracje i sterylizacje zwierząt.”

W ramach sprawowanego nadzoru przez organy Inspekcji Weterynaryjnej w chwili obecnej nie jest możliwym dokonanie obiektywnej weryfikacji ilości miejsc dla poszczególnych gatunków zwierząt w schroniskach dla zwierząt. W połączeniu z brakiem dookreślonych norm bytowych dla zwierząt przebywających w schronisku prowadzi to do nadmiernej koncentracji psów i kotów przetrzymywanych przede wszystkim w celach zarobkowych. Brak dookreślenia pojemności danego schroniska umożliwia zawieranie umów na utrzymywanie zwierząt w schronisku w ilości większej niż realne możliwości zapewnienia godnych warunków bytowych zwierzętom. Powyższe implikuje patologie w postaci fikcyjnych transferów zwierząt, fikcyjnych adopcji i ucieczek zwierząt oraz niezasadnych eutanazji. Zapis ten umożliwia także gminom skorzystanie z rejestru prowadzonego przez samorząd lekarzy weterynarii w celu sprawdzenia zdolności danego podmiotu do potencjalnego przyjęcia zwierząt, a tym samym racjonalne wykorzystanie środków finansowych przeznaczonych na opiekę nad zwierzętami bezdomnymi.

Ad art. 1 pkt 22 Projektu

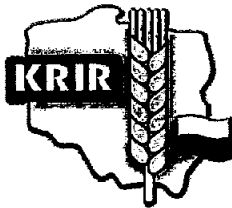
- w art. 37 ust. 1 ustawy o ochronie zwierząt należy odniesienie do „art. 11 b” zastąpić odniesieniem do „art. 11 c” gdyż w tym artykule wskazany jest obowiązek oznakowania psów.

Z poważaniem

PREZES

Krajowej Rady Lekarzy Weterynaryjnej

z up. *Maciek Macistecki*
lek. wet. Jacek Łukaszewicz

KRAJOWA RADA IZB ROLNICZYCH

00-930 Warszawa, ul. Wspólna 30, tel. (22) 623-21-65; fax. (22) 623-11-55
e-mail: sekretariat@krir.pl www.krir.pl

KRIR/KP/W/455 /15

Warszawa, 2015-07-15

STANISŁAW SZCZEPANOWSKI

16.07.2015

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo, znak GMS-WP-173-150/15 z 18 czerwca br., dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt oraz innych ustaw, przedstawiam poniżej opinię Zarządu KRIR w tej sprawie.

Głównym celem projektu, zgodnie z deklaracją podaną w uzasadnieniu ma być uszczelnienie systemu finansowania odławiania i sprawowania opieki nad bezdomnymi zwierzętami przez samorządy.

Przesłany projekt wprowadza natomiast szereg nowych regulacji związanych przede wszystkim z warunkami utrzymywania zwierząt domowych. Wprowadzone zostały nowe zakazy jak m.in.: całkowity zakaz utrzymywania psów na uwięzi, zakaz wykorzystywania wszelkich zwierząt w cyrkach, zakaz płoszenia zwierząt poza polowaniami. Projekt nakłada również nowe zadania do realizacji przez samorządy gminne. Nowe zakazy i obowiązki dotyczą zarówno samorządów, jak też właścicieli zwierząt. Jednakże projekt nie wskazuje źródła finansowania zadań samorządu. Natomiast proponowany okres na dostosowanie się do nowych uregulowań dotyczących utrzymywania zwierząt jest zbyt krótki.

W praktyce sytuacja gmin w zakresie prowadzenia schronisk i wyłapywania zwierząt bezdomnych jest trudna ze względów organizacyjnych i finansowych – część gmin wręcz nie ma możliwości technicznych rozwiązania problemu i na dodatek znajduje się pod silną presją społeczną. Argument przeciwko gminom, że firmy odławiające dzikie zwierzęta na podstawie umów z gminami „zagospodarowują” je niezgodnie z przepisami, jest nietrafiony a obecne zapisy Ustawy o ochronie zwierząt są zdaniem samorządu rolniczego wystarczające, natomiast nadzór nad tymi czynnościami powinien być prowadzony przez służby państwowe.

W projekcie stworzono słuszną koncepcję techniczną schronisk dla zwierząt, jednak wyłączając z tego podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Tak, więc zgodnie z proponowaną regulacją tylko organy samorządu terytorialnego

oraz organizacje pożytku publicznego zajmujące się statutowo ochroną zwierząt mogłyby taką działalność prowadzić. Jest to niezgodne z zasadami swobody działalności gospodarczej, a argument, że opieka nad bezdomnymi zwierzętami powinna być działalnością niedochodową, opierać się na pracy wolontariatu i dobroczynności, w określonych precyzyjnie przez państwo normach prawnych, określających mechanizmy kontroli wydatkowania społecznych pieniędzy jest słuszny, ale może wyraźnie wskazywać jednak na ukryte cele ekonomiczne przyszłych beneficjentów.

Głównym beneficjentem proponowanych zmian będą organizacje pozarządowe zajmujące się ochroną zwierząt, upoważnione tą ustawą m.in. do odbierania zwierząt, sprawowania nad nimi opieki na koszt samorządu oraz do nieograniczonego dysponowania tymi zwierzętami, przy braku wskazania w ustawie organu oraz trybu upoważniania przedstawicieli tych organizacji do podejmowania działań i zadań określonych w ustawie.

Wprowadzanie takiego monopolu wydaje się być, nie tylko niezgodne z obecnie obowiązującymi przepisami, ale może także prowadzić w przyszłości do nadużyć, o których mowa jest w cytowanym w uzasadnieniu raporcie w raporcie NIK „Wykonywanie zadań gmin dotyczących ochrony zwierząt” z czerwca 2013r.

Zasadne jest wprowadzenie obowiązku znakowania psów oraz utworzenie centralnego rejestru. Natomiast znakowanie przez gminę kotów bez prowadzenia dla nich ogólnopolskiego rejestru wydaje się być tylko dodatkowym wydatkiem. Ponadto w ustawie powinny być określone maksymalne opłaty za oznakowanie oraz umieszczenie w rejestrze.

Przedstawiając powyższe, jako przedstawiciele rolników, uważamy za konieczne, aby w dalszym procesie legislacyjnym oprzeć się na konsultacjach i opiniach samorządu terytorialnego, którego ten projekt najbardziej dotyczy. Natomiast zasadnym wydaje się ograniczenie wprowadzania nowych regulacji w projekcie wyłącznie w zakresie zwalczania bezdomności zwierząt.

Ze swej strony deklarujemy udział w ewentualnych dalszych sejmowych pracach nad tym projektem celem przedstawienia szczegółowych uwag do proponowanych zmian.

Z poważaniem

PREZES
Krajowej Rady Izby Rolniczych
Wiktoria Szmulenczyk

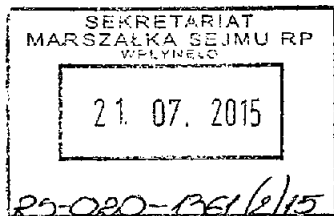
M

PAWEŁ SUSKI

Posel na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

Warszawa, dnia 15. lipca 2015 r.

Szanowna Pani

Małgorzata Kidawa-Błońska

Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

W związku z zastrzeżeniami do projektu nowelizacji Ustawy o ochronie zwierząt oraz zmianie niektórych innych ustaw, przedstawionymi przez Biuro Legislacyjne Kancelarii Sejmu, w imieniu wnioskodawców informuję, co następuje:

1. W zakresie skutków finansowych:

- projekt nowelizacji ustawy nie powoduje skutków finansowych dla budżetu Państwa,
- wprowadza rozwiązania, które w konsekwencji doprowadzą do znacznych oszczędności w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- nakłada odpłatność, regulowaną w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw rolnictwa, za oznakowanie psa na jego właściciela.

2. W zakresie założeń aktów wykonawczych, minister właściwy ds. rolnictwa przygotuje rozporządzenia w zakresie:

- w ramach działalności nadzorowanej zasad zatwierdzania schronisk,
- wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk,
- zasad wyłapywania zwierząt bezdomnych,
- zasad tworzenia i funkcjonowania tymczasowych miejsc przetrzymywania zwierząt,
- sposobu prowadzenia rejestru zwierząt oznakowanych,
- trybu wprowadzania danych i nieodpłatnego oraz odpłatnego ich udostępniania,
- wysokości opłat dot. znakowania, ponoszonych przez właścicieli zwierząt,
- wysokości wynagrodzenia dla lekarza weterynarii za oznakowanie zwierzęcia.

Ponadto, odnosząc się do zastrzeżeń Biura Analiz Sejmowych w zakresie zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej informuję, że wszystkie uwagi zostaną uwzględnione w trakcie procedowania projektu.

Z wyrazami szacunku

Paweł Suski